

СМЕТОСЪБИРАНЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В КВ. „ФАКУЛТЕТА“

Интегриран анализ и план за действие

СЕПТЕМВРИ, 2026 г.

За проекта и целта на доклада

Настоящият доклад е изготвен от фондация „Тръст за социална алтернатива“ в рамките на проекта „Намаляване на замърсяването за бедни общности в София – етап на застъпничество“, изпълняван от 1 декември 2025 г. до 30 ноември 2026 г. в партньорство с фондация „Здраве и социално развитие“ (ХЕСЕД). Проектът се финансира изцяло от Фонд за чист въздух (Clean Air Fund) в рамките на инициативата Breathe Cities („Дишащи градове“).

Проектът има за цел да подобри качеството на въздуха в кв. „Факултета“ в София чрез комбинация от застъпничество, работа с общността и практически решения за най-уязвимите домакинства. Основният фокус е върху три взаимосвързани области: подобряване на системата за управление на отпадъците, разширяване на достъпа до по-чисто отопление, включително за хора без формален жилищен статут, и засилване на гражданското участие чрез създаване на механизъм за обществен мониторинг „Наблюдатели на управлението на боклука“.

Целта на интегрираният анализ е да се установи защо сметосъбирането и управлението на отпадъците в кв. „Факултета“ не водят до трайно чиста среда и какви промени могат да бъдат предприети. Докладът събира три вида доказателства: количествени данни за планираната услуга, правен анализ и данни, получени по ЗДОИ, и теренна работа с гражданско наблюдение. Така фактите за съдовете и граfiците се проверяват спрямо задълженията на институциите и наблюдавания резултат на място. [И1; И5; И6; И16; И32; И33]

Анализът и планът за действие са изготвени от фондация „Тръст за социална алтернатива“ с финансовата подкрепа на Фонд за чист въздух (Clean Air Fund) по инициативата Breathe Cities („Дишащи градове“)

Съдържание

За проекта и целта на доклада.....	2
Резюме	3
Част I. Количествен анализ на услугата	4
Население и уличен достъп като входни данни.....	4
Договор и оперативен план на услугата	5
Сравнение с останалата част на район „Красна поляна“	7
Ясни изводи от количествения анализ.....	9
Част II. Правен анализ и данни по ЗДОИ	10
Правна и институционална рамка	10
Данни, получени по ЗДОИ	11
Ясни изводи от правния анализ и ЗДОИ	14
Част III. Теренна работа и гражданско наблюдение	15
Теренно картографиране на съдове и проблемни зони	15
Сигнали на групата граждански наблюдатели	18
Ясни изводи от теренното изследване.....	20
Общи изводи от интегрирания анализ.....	21
Препоръки и приоритетни мерки	22
План за изпълнение през първите 180 дни	25
Заклучение	27
Приложения А–Б. Изчисления и доказателствена матрица	28
Приложения В–Г. Източници, теренни данни и снимки.....	33

Септември 2026 г. — актуализация 15.09.2026 г.

Резюме

Докладът анализира защо системата за управление на отпадъците в кв. „Факултета“ не осигурява трайно чиста среда и какво трябва да бъде променено. Анализът е разделен на три части: количествена оценка на планираната услуга; преглед на правната рамка и информацията, получена по Закона за достъп до обществена информация; и теренно изследване на реалното състояние в квартала. Трите части водят до общ извод: услугата е формално организирана и се изпълняват отделни дейности, но планирането, контролът и реакцията при натрупване на отпадъци не са свързани така, че да гарантират чист краен резултат.

При отчитане на всички малки и големи съдове разчетът по графика за септември 2026 г. показва около 22% по-нисък планиран капацитет на човек във „Факултета“ спрямо останалата част на район „Красна поляна“. Сравнението използва 14 843 жители за квартала и условно изчислени 38 431 за останалата част. При сценарий с 30 000 жители на „Факултета“ и непроменен график капацитетът спада до 96,22 литра на човек седмично, или с 61,55% под същата сравнителна база. Процентите са условни оценки: използваните данни за населението са от различни години и източници, а 30 000 души е сценарий, не установена численост. Показателят измерва планиран обем, не действително извозен отпадък. Основната необходимост е услугата да се оразмери според реално обслужваните хора и натрупването на отпадъци. И9; И10; И41

Правният анализ потвърждава, че Столичната община носи отговорността за организацията и контрола на услугата, независимо че дейностите са възложени на изпълнител. Съществува обаче важна празнота в Закона за управление на отпадъците по отношение на незаконните сметища върху частни или смесени имоти. Законът не урежда достатъчно ясно достъпа до такива имоти, издаването и изпълнението на предписания, заместващото почистване, определянето на задълженото лице и възстановяването на разходите. Тези въпроси не могат да бъдат решени изцяло с общинска наредба. Необходима е законодателна промяна, която да създаде ясна процедура и гаранции както за ефективната намеса на общината, така и за защитата на собствениците.

Теренната работа потвърждава, че проблемите са повтарящи се. В рамките на проекта 15 обучени жители на квартала са подавали сигнали за проблеми с отпадъците, документирани със снимка, дата и адрес; между 30 март и 30 юни 2026 г. те са подали общо 50 сигнала. Отделно са картографирани 13 проблемни зони, като при осем теренното сравнение показва възможно или сигурно нарастване или ново възникване спрямо 2023 г. Тези данни не представляват статистическа извадка за целия квартал, но заедно със снимките и официалната информация показват устойчив модел: контейнерите може да бъдат изпразнени, без пространството около тях да бъде почистено и без да се предотврати повторното натрупване.

Докладът предлага 90-дневна общинска програма, съчетана с национално законодателно решение. Първите 30 дни са за оценка на реално обслужваното население, проверка на контейнерите и достъпа до тях и начално измерване на изпълнението и чистотата. За всяка проблемна зона трябва да се установят собствеността, причините за замърсяването и отговорните институции. Между ден 31 и ден 90 се предлага осемседмичен пилот с различни комбинации от общ капацитет, честота, разположение на съдовете, маршрути и техника. До ден 90 общината следва да приеме мотивиран постоянен модел, а до ден 180 да оцени устойчивостта му. Почистванията трябва да се потвърждават на място и да се проследяват след 7 и 30 дни. Паралелно следва да се подготви изменение на ЗУО за действията при незаконни сметища върху частни и смесени терени.

Част I Количествен анализ на услугата

Обхват и методика на количествения анализ

Количественият анализ използва оперативния план за 2024 г. като историческа база, графици за юли 2026 г. за проследяване на промените и графици за септември 2026 г. за текущия разчет. Основният показател е общият планиран седмичен капацитет на човек, включващ малките и големите съдове. „Планиран седмичен капацитет“ означава сбор от броя на съдовете по вместимост и планирани изпразвания, преобразуван в седмичен обем. Това е номинален обем за планирано изпразване, а не измерен отпадък или доказателство за изпълнени курсове. И1; И32; И41

Наличните данни не установяват актуалния брой на реално обслужваните жители, измерените количества отпадък само за сектор 1101, адресните пропуски в обслужването или единен регистър на контейнерните точки. Затова сравнението на човек се представя като условен разчет с изрично посочена демографска база. То насочва към риск от недостатъчен капацитет, но не определя самостоятелно окончателен брой съдове или универсален график. И5; И8–И10; И33; И41

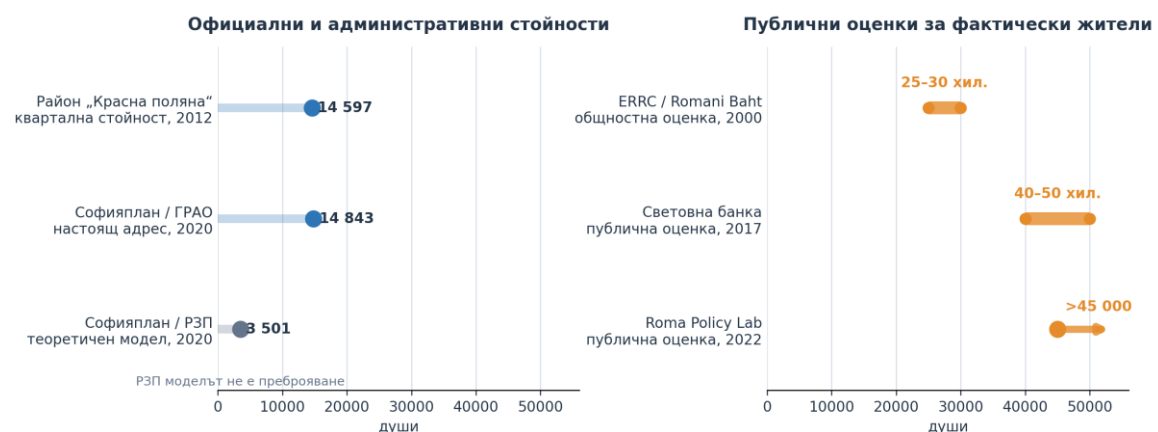
Население и уличен достъп като входни данни

Публичните данни не установяват реално обслужваното население

Район „Красна поляна“ посочва 14 597 жители за кв. „Факултета“ към ноември 2012 г., а Софияплан — 14 843 лица по настоящ адрес по данни на ГРАО за 2020 г. Преброяването от 2021 г. дава 53 274 жители за целия административен район, без отделна квартална стойност в използвания публичен документ. Това са различни моменти и различни начини за отчитане на населението. Те не установяват колко хора реално ползват услугата през септември 2026 г. И8–И10

Публични оценки от 2000, 2017 и 2022 г. варират от 25–30 хил. до над 45 хил. жители. Методите и годините им не са съпоставими и те не могат да заместят актуална оценка. Голямата разлика спрямо административните стойности обаче е достатъчен сигнал, че капацитетът трябва да се проверява и при по-високи сценарии за населението. И11–И13

Източниците за населението измерват различни неща

Не е времева серия: стойностите имат различни години, територии и методи. Разминаването е основание за нова оценка, не доказателство за конкретен брой жители.

Фигура 1. Официални стойности и публични оценки за населението на кв. „Факултета“. Източници: И8–И13. Стойностите не са времева серия и не са пряко съпоставими.

Уличната проходимост определя начина на обслужване

Градоустройствените документи и теренните наблюдения описват частично изградени, тесни или фактически стеснени улици. В отговора по ЗДОИ Столична община посочва, че по график се обслужват улиците, които отговарят на минималните изисквания за ширина и проходимост, но не

предоставя списък на улиците извън този обхват. Това поставя пряк въпрос за достъпа на домакинствата до услугата. ^{И5; И6; И14; И27; И28; И33}

Препоръчва се съвместна проверка на уличната проходимост и контейнерните точки от Столична община, район „Красна поляна“, Столичния инспекторат, изпълнителя и граждански наблюдатели. За всяка улица трябва да се запишат свободният габарит, настилната, препятствията, възможността за маневриране и подходящият тип автомобил. Резултатът следва да показва къде е възможно стандартно обслужване, къде е нужна малка техника и къде трябва да се въведе алтернативен режим. ^{И6; И15; И33}

Връзката между данните и планирането

Проверимият план трябва да свърже използваното население и измерения отпадък с достъпността на улиците, местоположението и вида на съдовете, необходимата техника, планираните и реално изпълнените посещения и чистотата на точките. В наличните публични материали тези елементи са представени отделно. Липсва обяснението защо избраната конфигурация е достатъчна за реалните условия в кв. „Факултета“. ^{И1; И5; И6; И32; И33}

Договор и оперативен план на услугата

Договорът определя изпълнението, а общината одобрява модела

От 1 януари 2026 г. за зона 6 действа договор № СОА25-ДГ55-857/23.12.2025 г. между Столична община и „Софекострой“ ЕАД за събиране и транспортиране на отпадъци и за почистване и поддържане на улици и места за обществено ползване в районите „Красно село“, „Красна поляна“ и „Люлин“. Договорът е общата организационна и ресурсна рамка; оперативните планове конкретизират по територии съдовете, честотите, участъците и маршрутите. Следователно оценката на плана трябва да започне с въпроса дали договорно осигуреният ресурс може реално да го изпълни. ^{И16}

Възлагането на изпълнител не прехвърля публичната отговорност. Столична община одобрява и изменя оперативните планове, определя изискванията, контролира изпълнението и прилага договорните последици. „Софекострой“ носи отговорност да организира техниката и екипите според възложеното, но общината трябва да докаже, че планът е едновременно достатъчен и изпълним. ^{И5; И16; И18–И22}

Техническият капацитет трябва да бъде доказан с актуални данни

Официален протокол от юли 2024 г. документира ограничения на използваната техника и необходимост от повторни курсове в кв. „Факултета“. Преди разширяването на дейността към три района през 2025 г. е отчетен ограничен автопарк, а впоследствие Столична община обявява инвестиция за увеличаването му. Не са предоставени актуални данни за работещите автомобили, малката техника, резервите, екипите и маршрутното време за трите района. ^{И15; И30; И31; И33}

От тези документи не следва, че „Софекострой“ ЕАД непременно няма достатъчен капацитет през 2026 г. Следва по-тесен извод: общината трябва да покаже, че одобреният график е изпълним с наличната техника и че при недостъпни улици е осигурен алтернативен режим. ^{И16; И33}

Данните за 2024 и 2026 г. са отделни времеви снимки

За текущото сравнение са използвани двата адресни графика на Столичния инспекторат за септември 2026 г. — за 110- и 1100-литровите съдове. Те са едномесечна снимка на планираните съдове и изпразвания, а не пълен годишен оперативен план. Юлските графици се запазват като отделен исторически източник и не се смесват със септемврийските стойности. ^{И7; И32; И41}

Пълният годишен оперативен план за 2024 г. позволява сравнение между януари–май, юни и юли–декември на същата година. Той не се представя като текущ за 2026 г. За септември 2026 г.

месечният номинален обем е преобразуван в седмичен еквивалент чрез умножаване по 7 и деление на 30 календарни дни. За историческия юлски разчет делителят е 31.^{И1; И32; И41}

Съдове и планиран капацитет през септември 2026 г.

Графиците за септември 2026 г. включват 2310 съда по 110 литра и 304 съда по 1100 литра за сектор 1101 „Факултета“. Общата им номинална вместимост е 588 500 литра, а обемът за планирано изпразване е 2 886 730 литра седмично. Таблицата включва честотата на всеки вид съд; тя не доказва физическата наличност и фактическото обслужване на всяка точка.^{И41}

Малките съдове осигуряват 770 770 литра, или 26,70% от общия планиран седмичен капацитет; големите — 2 115 960 литра, или 73,30%. Затова разликата в честотата само на големите контейнери не трябва да се представя като разлика в цялата услуга. Оценката на човек по-долу включва и двата вида съдове и всички планирани изпразвания.^{И41}

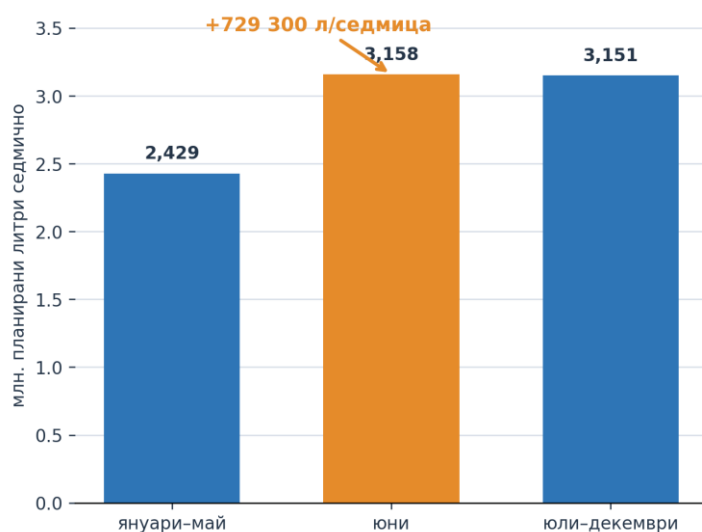
Вид съд	Брой	Обем по график	Дял от броя	Дял от обема	Планирани изпразвания през септември 2026 г.
110 л	2 310	254 100 л	88,4%	43,2%	2310×13 месечно
1100 л	304	334 400 л	11,6%	56,8%	14×4; 1×5; 12×8; 1×9; 5×13; 9×17; 262×30 месечно
Общо	2 614	588 500 л	100%	100%	2 886 730 л седмичен капацитет

Източник: И41; собствени изчисления. „Наличен обем“ в таблицата означава вместимост по график, не потвърдена наличност на място.

Теренна констатация. Малките домакински кофи често се държат в дворовете и се използват от отделно домакинство. Описани са случаи, в които жители пренасят съдържанието до голям общински контейнер, плащат на друг човек за пренасянето или го превозват с автомобил. Това не е представително домакинско проучване, но показва защо наличието на 2310 малки кофи в плана не е достатъчно доказателство, че всички се обслужват редовно на адрес.^{И6}

Съществената промяна на честотата през 2024 г.

Планираният седмичен обем нараства с 30% през юни 2024 г.

Какво точно се променя

219

големи съда по 1100 л

4 x седмично → 7 x седмично

Причината за промяната не е публично мотивирана

От януари до май 2024 г. планираният седмичен номинален обем за сектор 1101 е 2 428 800 литра. През юни 219 големи съда преминават от четири на седем планирани изпразвания седмично и обемът нараства до 3 158 100 литра — увеличение с 729 300 литра, или 30,0%. През юли-декември стойността остава близка — 3 151 500 литра.^{И1}

Промяната доказва, че честотата може да бъде коригирана съществено в рамките на оперативния модел. Публичните документи не показват какви данни и решение са мотивирали увеличението, поради което ефектът му върху честотата не може да бъде оценен.^{И1; И5; И33}

Фигура 2. Промяна на планирания седмичен номинален обем през 2024 г. Източник: И1; собствени изчисления.

Сравнение с останалата част на район „Красна поляна“

Общият капацитет на човек е водещият показател

Сравнението в един район ограничава част от различията в договор, изпълнител и контрол. За оценка на общата услуга трябва да се сумира планираният обем от всички видове съдове и да се отнесе към обслужваното население. Честотата само на 1100-литровите контейнери остава допълнителен показател за организацията, но не отчита приноса на малките съдове.^{И5; И41}

Общ номинален седмичен капацитет по сектори

През септември 2026 г. планираният седмичен капацитет е 2 886 730 литра във „Факултета“ и 9 617 556,67 литра в останалата част на района, или общо 12 504 286,67 литра. Графикът за 1100-литровите съдове съдържа 2310 съда в сектор 1101; в останалите сектори на този график няма записи за малки съдове. За тях разчетът включва всички 643 големи съда от графика за 1100 литра. Таблицата показва планирането, не измерено изпълнение.^{И41}

Сектор	Обем по график	Планиран седмичен капацитет	Претеглена кратност
Факултета	588 500 л	2 886 730 л	4,91
Западен парк	132 000 л	1 833 627 л	13,89
Илинден	90 200 л	1 262 800 л	14,00
Разсадника–Коньовица	111 100 л	1 446 573 л	13,02
Красна поляна 3	107 800 л	1 496 110 л	13,88
Красна поляна 2	128 700 л	1 690 920 л	13,14
Красна поляна 1	137 500 л	1 887 527 л	13,73
Останалата част на района	707 300 л	9 617 557 л	13,60
Целият район	1 295 800 л	12 504 287 л	9,65

Източник: И41; собствени изчисления. Обемът е закръглен до цял литър само за показване; процентите са изчислени от незакръглените стойности.

При база от 14 843 жители във „Факултета“ планираният капацитет е 194,48 литра на човек седмично. При условна база от 38 431 жители в останалата част на района той е 250,26 литра. Разликата е 22,29% по-нисък капацитет на човек във „Факултета“, след включване на малките съдове и тяхната честота. Това е основният сравнителен разчет за общата услуга; неговата демографска база е условна, както е обяснено по-долу.^{И9; И10; И41}

Фигура 3. Планиран седмичен капацитет на човек през септември 2026 г. Условни разчети при посоченото население, с включени всички съдове. Източници: И9; И10; И41. Базата за останалата част е 38 431 души и остава непроменена в сценария.

Как се тълкува разликата от около 22 процента

При отделното сравнение на големите контейнери септемврийските графици предвиждат средно 6,33 изпразвания седмично във „Факултета“ и 13,60 в останалата част на района. Това е реална разлика в планирането на този вид съд, но не означава, че цялата услуга е над два пъти по-слаба. Общият разчет включва 2310-те малки съда, които осигуряват повече от една четвърт от планирания капацитет на квартала.^{И41}

Демографското ограничение е съществено. Стойността 38 431 е аритметична разлика между 53 274 жители на целия район по НСИ за 2021 г. и 14 843 лица по настоящ адрес във „Факултета“ по ГРАО за 2020 г. Тъй като източниците и годините са различни, тази разлика не е официално установено население на останалата част. Следователно 22,29% е условна сравнителна оценка, а не доказан точен размер на неравнопоставеността. За окончателна оценка са необходими еднаква дата, методика и териториален обхват за двете населения. По-ниският планиран обем не доказва сам по себе си дискриминация или конкретна степен на недостиг.^{И9; И10; И41}

Сценарий с 30 000 реално обслужвани жители

При 30 000 жители и непроменен септемврийски график общият капацитет от 2 886 730 литра седмично осигурява 96,22 литра на човек. Ако сравнителната база за останалата част на района остане 38 431 души и 250,26 литра на човек, разликата нараства до 61,55% по-нисък капацитет във „Факултета“. Това е сценарий за чувствителността на планирането, не потвърден брой жители и не измерено количество отпадък. При това допускане не се запазва общорайонната численост от 53 274 души; запазва се само условната база за останалата част.^{И9–И13; И41}

Сценарият с 30 000 жители показва защо оразмеряването само по старата административна численост може да подцени потребностите. Общината следва да провери актуалното население, запълването и реално събрания отпадък по маршрути, а пилотът да изпита какъв общ капацитет осигурява чиста среда. От процентната разлика не следва автоматично определен брой допълнителни контейнери: значение имат достъпът, честотата, работещата техника и адресното обслужване на малките съдове. Формулите и допусканията са в Приложение А.^{И6; И33; И41}

Ограничение на външните сравнения

Сравненията с квартали извън район „Красна поляна“ не определят достатъчността на услугата, защото градската форма, границите и достъпът са различни. Водещи са общият планиран

капацитет на човек при ясно посочена демографска база, реалното изпълнение и чистотата по точки. Сравнението на еднакви съдове е допълващо. И1–И4; И6; И41

Ясни изводи от количествения анализ

1. С включени всички малки и големи съдове условният разчет показва 22,29% по-нисък планиран капацитет на човек във „Факултета“. Демографската база смесва 2020 и 2021 г.; процентът не е окончателно установен размер на разликата. И9; И10; И41

2. При сценарий с 30 000 жители капацитетът е 96,22 литра на човек седмично, или с 61,55% под непроменената сравнителна база за останалата част. Това прави актуалната оценка на реално обслужваното население приоритет за планирането. И9–И13; И41

3. Гражданското картографиране посочва около 147 големи съда, планът за 2024 г. — 337, юлският график за 2026 г. — 296, а септемврийският — 304. Различните моменти и обхват трябва да се съпоставят чрез съвместна инвентаризация, включително на 2310-те малки съда. И1; И6; И32; И41

4. Планираните литри и изпразвания не доказват фактическо изпълнение или чистота. Разликата в честотата на големите контейнери не трябва да се приравнява с разлика в цялата услуга. И5; И33; И41

5. Оперативният пилот трябва да съпостави капацитет, реално население, запълване, честота, местоположение, маршрути и техника. Целта е работещ модел с проверим чист резултат, а не предварително фиксиран брой съдове. И6; И33; И41

Част II Правен анализ и данни по ЗДОИ

Правна и институционална рамка

Публичната отговорност остава на Столична община

Чл. 19 от Закона за управление на отпадъците възлага на кмета организацията на управлението на битовите отпадъци, включително осигуряването на съдове, събирането и транспортирането, предотвратяването на изхвърляне на неразрешени места и организирането на почистването на незаконни сметища. Договорът със „Софекострой“ ЕАД урежда изпълнението, но не прехвърля публичноправната компетентност на общината. ^{И16; И18–И22; И33; И34}

Оперативните планове показват крайния организационен модел — обслужвани участъци, съдове, честота и маршрути. Наличните документи обаче не позволяват да се възстанови изцяло какви анализи и критерии са довели до тези решения. Това не доказва само по себе си незаконосъобразност, но ограничава проверката на обосноваността, прозрачността и отчетността на модела. ^{И5; И16; И33}

Незаконни сметища върху частни и смесени имоти

Частната или смесената собственост не освобождава кмета от организационното задължение по чл. 19, ал. 3, т. 15 ЗУО, включително когато причинителят е неизвестен. Собственикът обаче не може автоматично да бъде определен като причинител, държател на отпадъка или длъжник за разходите само защото притежава имота. За всеки обект трябва да се установят собствеността и ползването, видът и рискът на отпадъка, причинителят или държателят, правното основание за достъп и почистване и възможността разходът да бъде възстановен от отговорното лице. ^{И33–И36}

Правната празнота изисква промяна в ЗУО

ЗУО не съдържа ясен и изчерпателен специален ред за предписание и почистване на частен имот. Не са уредени компетентният орган, задължителното съдържание и срокът на предписанието, връчването и обжалването, достъпът до имота, действията при неоткриваем собственик, заместващото почистване, принудителното изпълнение и редът за събиране на разходите. ^{И33; И34}

Тези правомощия не могат да бъдат създадени само с наредба на Столичния общински съвет. Принудителният достъп до частен имот, заместващото почистване против волята на собственика и превръщането на разхода в общинско вземане изискват изрична законова основа. Необходима е промяна в ЗУО, която да определи предпоставките, компетентния орган, гаранциите за собственика, задълженото лице и начина за възстановяване на разходите. ^{И33; И34}

Законопроект № 51-554-01-74 е внесен на 26 март 2025 г. от Младен Шишков и група народни представители с цел преодоляване на част от празнотите при незаконните сметища. Според предоставения правен анализ той е приет на първо гласуване на 15 май 2025 г., а на 5 септември 2025 г. е изготвен проект на доклад за второ гласуване. Процедурата не завършва с окончателно приемане в 51-вото Народно събрание; законопроектът не е действащо право и не е висяща процедура пред следващата легислатура. Законопроект № 52-654-01-8 от 30 април 2026 г., внесен в 52-рото Народно събрание, има различен предмет: по оценката на правния анализ той не урежда специално достъпа до частни или смесени имоти, заместващото почистване и възстановяването на разходите. Поради това не представлява продължение на предходния проект по разглеждания проблем. ^{И33; И37}

Какво може да направи общината при действащата уредба

До законодателната промяна общината може да уреди в своята наредба и във вътрешна процедура приемането и регистрирането на сигнали, сроковете за проверки в рамките на съществуващите правомощия, документирането на замърсяванията, координацията между общинските звена, доброволното съдействие на собственика и почистването на общински имоти или на частни имоти със съгласие. Тази временна организация е необходима, но не може да замени законовия режим за принудителен достъп и заместващо изпълнение.^{ИЗЗ}

Видеонаблюдение на приоритетни точки

Гражданските наблюдатели подкрепят видеонаблюдение на пет приоритетни точки, защото част от жителите се притесняват да подават сигнали срещу конкретни лица. Записите могат да подпомагат проверката и съставянето на акт за установяване на административно нарушение (АУАН), но не налагат автоматична санкция. За всяка камера трябва да има конкретна цел и място, ограничен обхват, срок за съхранение, обозначение, правила за достъп и процедура за предоставяне на записите на компетентните органи.^{И6; ИЗЗ; ИЗ8–И40}

Данни, получени по ЗДОИ

Заявленията по ЗДОИ до Столична община, Столичния инспекторат, Столичната РЗИ и дирекция „Общински приходи“ дават частична картина на планирането, контрола и резултата. Данните по-долу са разграничени по източник и период; те не се представят като единен регистър.^{И5; ИЗЗ}

Какво показват и какво не показват отговорите

Столична община посочва 296 съда по 1100 литра и 2310 съда по 110 литра в кв. „Факултета“, но не предоставя официалната методика, с която броят и честотата са обвързани с населението и генерирания отпадък. Не са предоставени и квартални количества отпадък, конкретни GPS справки, ежедневните констативни протоколи или актуален списък на обслужваните и необслужваните улици.^{И5; ИЗЗ; ИЗЗ}

Общината заявява, че по график се обслужват улиците, които отговарят на минималните изисквания за ширина и проходимост. Без списък на останалите улици не може да се установи колко домакинства са извън ефективния обхват и какъв алтернативен режим е осигурен. За периода 2021–2025 г. са посочени осем нерегламентирани сметища и 17 сигнала за тях, но без адресен регистър, индивидуални досиета и документи за почистването.^{И5; ИЗЗ}

Отговорите доказват административна и контролна активност, но не свързват конкретния сигнал с проверката, предписанието или АУАН, почистването и проверката за повторна поява. Следователно броят документи не е равен на доказан траен резултат.^{И5; ИЗЗ}

Официално регистрирани сигнали за периода 2021–2026 г.

По заявление за достъп до обществена информация с рег. № ССИ26-ЕВ01-34/21.04.2026 г. Столичният инспекторат предоставя годишна статистика за сигнали от 2021 г. до датата на справка през 2026 г. Данните за 2026 г. са за непълен период.^{И5; ИЗЗ}

Година	Общо	Нерегламентирани сметища	Нерегламентирано изхвърляне	Проблеми със сметосъбирането
2021	5	3	1	1
2022	5	1	1	3
2023	14	0	1	13
2024	36	13	5	18
2025	64	11	5	48
2026*	12	2	0	10
Общо	136	30	13	93

Източник: И5. * Данните за 2026 г. са към датата на справка и обхващат непълен период.

От 136 официално регистрирани сигнала 93, или 68,4%, са за проблеми при сметосъбирането; 30 са за нерегламентирани сметища, а 13 — за нерегламентирано изхвърляне. Това означава, че в собствената статистика на Инспектората преобладава проблемът с функционирането на услугата. Данните вероятно подценяват част от нарушенията между съеди, включително незаконното изхвърляне и изгарянето на отпадъци, защото жителите се притесняват да подават персонални сигнали. Този риск от неподаване е допълнителен аргумент за видеонаблюдение на приоритетни точки.^{И5; И6}

Нарастването от 5 сигнала през 2021 г. до 64 през 2025 г. показва рязък ръст на регистрираната активност, но само по себе си не установява дали средата се е влошила, дали гражданите подават повече сигнали, или дали практиката на регистриране се е променила. Не са предоставени каналите за подаване, броят уникални податели, данни за дублирани сигнали или съпоставима информация за начина на регистриране през отделните години.^{И5}

Не са предоставени и конкретни данни колко сигнала са довели до проверка, какъв е действителният срок за реакция и с какъв резултат са приключили. Посочването на общия двумесечен срок по Административнопроцесуалния кодекс не описва оперативната реакция при препълнен съд, пропуснат курс или ново незаконно натрупване.^{И5}

Петдесетте сигнала на групата граждански наблюдатели за периода 30 март–30 юни 2026 г. са събрани в проектен регистър, който не е част от официалната система за сигнали. Поради различния обхват и начин на регистриране те не се събират с 12-те официално отчетени сигнала за непълния период на 2026 г.^{И5; И6; И33}

Проверки и административнонаказателна дейност

Столичният инспекторат е предоставил обобщени данни за проверките и съставените актове за установяване на административни нарушения на територията на кв. „Факултета“.^{И5}

Година	Извършени проверки	Съставени АУАН
2021	16	3
2022	29	5
2023	25	не е посочено
2024	46	12
2025	89	33
2026*	8	4
Общо	213	57**

Източник: И5. * Данните за 2026 г. са за непълнен период. ** За 2023 г. не е посочен брой АУАН; сборът на изрично отчетените стойности за останалите години е 57 и съпада с общата стойност в справката.

За периода 2021–2026 г. са отчетени общо 213 проверки и 57 АУАН; данните за 2026 г. са за непълнен период. Активността е най-силно концентрирана през 2024 и 2025 г., когато са отчетени 135 проверки и 45 АУАН. Тези данни не съдържат констативните протоколи, конкретните нарушения, предписанията и проверките за траен резултат, затова не показват колко места са останали чисти.^{И5}

АУАН установява твърдяно административно нарушение и поставя начало на административнонаказателна процедура, но не показва сам по себе си дали е издадено наказателно постановление и дали наказанието е влязло в сила. Липсват данни за броя и размера на наложените глоби и имуществени санкции, отменените актове, обжалването, събираемостта и повторните нарушители. Вместо поисканата информация по тази линия Инспекторатът е предоставил договорните санкции към изпълнителя на услугата. Следователно ефективността на санкционирането на причинителите на замърсяване не може да бъде оценена с наличните данни.^{И5}

Посочените 617 АУАН за целия район „Красна поляна“ обхващат различни нормативни актове и цялата районна територия. Без разбивка по вид нарушение и място тази стойност не е съпоставима с 57-те АУАН, отчетени за кв. „Факултета“, и не е използвана за изчисляване на квартален дял.^{И5}

Договорен контрол върху „Софекострой“ ЕАД

Контролът върху изпълнението на договора за чистота е описан като съчетание от проверки на място и GPS наблюдение спрямо утвърдените оперативни планове, графици и заявки. Ежедневното изпълнение се удостоверява с констативни протоколи, подписвани от съответния секторен инспектор. За кв. „Факултета“ обаче не са предоставени самите протоколи, конкретни GPS справки или данни за установените по тях отклонения.^{И5}

Година	Договорни санкции към изпълнителя
2021	1 910,00 лв.
2022	14 970,00 лв.
2023	18 100,00 лв.
2024	73 393,20 лв.
2025	17 557,80 лв.
Общо	125 931,00 лв.

Източник: И5. Данните не са разбити по сектор или вид неизпълнение.

Стойностите доказват, че на договорно ниво са констатирани неизпълнения, но не показват каква част се отнася до кв. „Факултета“, колко отделни нарушения стоят зад сумите и дали са последвани от трайна корекция на услугата. Ръстът до 73 393,20 лв. през 2024 г. и спадът до 17 557,80 лв. през 2025 г. не могат сами по себе си да бъдат тълкувани като влошаване или подобрене без данни за вида на нарушенията, обема на проверките и последващото изпълнение.^{И5}

Протоколът от заседанието на общинската комисия от 23 юли 2024 г. посочва приблизително 75 000 лв. санкции и съдържа изявления на изпълнителя за технически и логистични ограничения. Стойността е от същия порядък като годишната справка, но не представлява отделна санкционна стойност само за кв. „Факултета“. Изявленията подкрепят необходимостта контролът да проследява не само планираната кратност, а и реалната възможност тя да бъде изпълнена с наличната техника и маршрутно време.^{И15}

Липсва връзка между действие и траен резултат

Официалните данни показват нарастваща активност по сигнали, проверки и АУАН след 2023 г., но не съдържат свързана последователност от конкретен сигнал към проверка, констативен протокол, предписание или АУАН, наказателно постановление и краен резултат. При договорния контрол липсва аналогичната връзка между планирано посещение, GPS-отчетено изпълнение, констативен протокол, договорна санкция, коригиращо действие и повторяемост на проблема.^{И5; И6}

Минималният публичен регистър следва да съдържа уникален номер на сигнала, място, дата и час, компетентен орган, дата на проверката, установено нарушение, предприето действие, срок, резултат и повторяемост. За договорния контрол следва да се публикуват агрегирани данни по точка или маршрут за планираното и изпълненото посещение, причината за пропуск, времето за наваксване, приложената договорна последица и последващото изпълнение. Публикуването може да бъде организирано без разкриване на лични данни.^{И5; И6}

Предоставените и публично достъпни данни потвърждават значителна контролна активност, но не позволяват да се оцени крайният ѝ резултат. Възможно е институциите да разполагат с допълнителни вътрешни данни; те трябва да бъдат свързани и отчетени поне в агрегирана форма. Основният доказателствен дефицит е липсата на видима връзка между сигнал, проверка, административна или договорна последица и трайно отстраняване на проблема.^{И5; И6}

Управление на всяко замърсено място като отделен обект

Към трите съществуващи линии на контрол трябва да се добави обектова линия за незаконните сметища. Тя не започва от вида на институционалния документ, а от конкретната точка и свързва: сигнал/служебно откриване; оглед; квалификация на отпадъка и риска; собственост, причинител и

държател; компетентен орган; предписание или друг акт; възлагане и почистване; доказателство за предаване; разход и евентуално възстановяване; повторна проверка.^{ИЗ3; ИЗ4}

В публичния отчет трябва отделно да се показват получен отговор, извършена проверка, приложена административна или договорна последица, действително почистване и липса на повторно натрупване. За осемте официално посочени обекта и тринадесетте граждански зони наличните данни не позволяват да се проследи тази последователност.^{ИС; И6}

Показателят за ефективност следва да бъде делът на обектите с пълна доказателствена верига и липса на повторно натрупване след 30 дни, а не само броят сигнали, проверки, АУАН или размерът на договорните санкции.

Ясни изводи от правния анализ и ЗДОИ

1. Столична община носи публичната отговорност за организацията, контрола и резултата на услугата. Възлагането на изпълнител не прехвърля тази компетентност.^{И16; И18–И22; ИЗ3}

2. Оперативният модел е документиран, но не са предоставени достатъчно данни за критериите и анализа, довели до него. Това ограничава проверката на обосноваността и прозрачността, без само по себе си да доказва незаконосъобразност.^{ИС; И16; ИЗ3}

3. При незаконно сметище върху частен или смесен имот организационното задължение на кмета остава, но собственикът не е автоматично причинител или длъжник за почистването. За всеки обект трябва отделно да се установят причинителят, държателят, достъпът, разходът и правното основание за действие.^{ИЗ3–ИЗ6}

4. ЗУО не урежда изчерпателно предписанието, достъпа до частен имот, заместващото почистване, принудителното изпълнение и възстановяването на разходите. Тази празнота изисква законодателна промяна и не може да бъде преодоляна изцяло с общинска наредба.^{ИЗ3; ИЗ4; ИЗ7}

5. Осемте официално посочени нерегламентирани сметища нямат публичен адресен регистър и досиета за почистването. Те трябва да бъдат съпоставени по място с 13-те граждански зони и всяко потвърдено място да се проследява от установяването до повторната проверка.^{ИС; И6; ИЗ3}

6. Официалните 136 сигнала, 213 проверки и 57 АУАН доказват контролна активност за периода 2021–2026 г., но не показват колко места са почистени и са останали чисти.^{ИС; ИЗ3}

7. Видеонаблюдението може да подпомогне установяването на нарушения и съставянето на АУАН, но не води до автоматично санкциониране и изисква предварително определени правила за законосъобразност, достъп и защита на данните.^{ИЗ3; ИЗ8–И40}

Част III Теренна работа и гражданско наблюдение

Теренно картографиране на съдове и проблемни зони

Метод и пространствен обхват

Тереният анализ комбинира обходи през 2023 и 2026 г., обратна връзка от участници, работна гражданска карта на отпадъци, съдове и предложени нови точки и комуникация между доброволците и районния инспекторат. Картата е инструмент за насочване на проверки, а не официален кадастър или изчерпателен регистър.^{И6; И25} Пълната работна карта е поместена в Приложение Г.

Големите натрупвания са концентрирани основно по периферията на квартала, с важно изключение около 75. ОУ „Тодор Каблешков“, където е наблюдаван продължителен проблем. Големи контейнери и натрупвания са картографирани по или в близост до ул. „Суходолска“, кръстовището на ул. „Лайбниц“ и ул. „Несебър“ до новия паркинг, бул. „Възкресение“, ул. „Метохия“ и ул. „Гайтанци“, включително около Виетнамските общежития.^{И6}

Тринадесет картографирани проблемни зони

Показател	Обобщение
Картографирани зони	13
Зони с поне един общински имот	8
Зони върху частни имоти	2
Зони без установени данни за собствеността	3
Възможно или сигурно нарастване или ново възникване спрямо 2023 г.	8

Източник: И6; обобщение на пълната таблица в Приложение Г.

Осем от тринадесетте зони включват поне един общински имот, две са върху частни имоти, а за три няма установени данни за собствеността. При две от зоните с общински имот има и втори имот с неустановена собственост. Това налага точна проверка на собствеността и ползването за всяка зона, но общинската собственост в осем от тях позволява бързо започване на конкретни действия.^{И6}

За осем от тринадесетте зони е отбелязано възможно или сигурно нарастване или ново възникване спрямо 2023 г. За три от допълнително посочените от доброволци зони няма сравнима оценка за 2023 г.^{И6}

При пет зони в близост има бизнеси, които рекламират услуги „кърти, чисти, извозва“ — изнасяне на ремонтни и строителни отпадъци. Близостта не доказва нарушение от конкретна фирма, но е достатъчно основание за целева проверка на превозвача, произхода, маршрута и разрешеното място за предаване на отпадъка.^{И6}

Тереният доклад отбелязва и положителен контрапример: значително натрупване по ул. „Книжовник“, наблюдавано през 2023 г., е съществено намалено през 2026 г. и не се е възстановило. Това показва, че повторемостта не е неизбежна и че конкретни интервенции могат да имат устойчив ефект, макар източникът да не позволява да се изолира коя мярка е била решаваща. В същото време последващите теренни обходи показват, че ситуацията остава динамична – докато едни зони се разчистват, на други се появяват нови натрупвания.^{И6}

Това подчертава необходимостта от създаване и поддържане на актуализиран регистър на проблемните зони, който да позволява системно проследяване на промените и предприетите

действия и в по-дългосрочен план да помогне да се открият мерките, които водят до устойчиво подобрене.

Причините за повторното натрупване са различни

Повтарящото се натрупване няма една причина. За всяка зона трябва да се установи кои от следните механизми действат и да се приложи съответна комбинация от мерки:

- **Недостатъчно или непълно обслужване.** По-ниската честота, пропуснатият курс или изпразването само на съда оставят отпадък около него и превръщат мястото в трайна точка за изхвърляне. И1; И5; И6; И15
- **Физически достъп и неподходящо място.** Тясна, неукрепена или блокирана улица и липсата на валидирана площадка правят курса ненадежден и водят до местене на съда. И1; И5; И6; И15
- **Несъответствие между отпадъка и техниката.** Битовият, едрогабаритният, строителният, зеленият и разпиленият отпадък изискват различни задачи, екипи и автомобили; изпразването на контейнера не почиства автоматично пространството около него. И1; И5; И6; И15
- **Външно внасяне и нерегламентирани превозвачи.** Има основания за целеве проверки дали ремонтен и едрогабаритен отпадък се докарва от други части на София, но няма доказателство срещу конкретна фирма само по местоположение или снимка. И1; И5; И6; И15
- **Неясен регистър.** Разминаването между около 147 картографирани, 296 планирани през юли 2026 г. и 337 в плана за 2024 г. означава, че адресът, фактическото място и отчетеното посещение могат да не съвпадат. И1; И5; И6; И15
- **Контрол без проследяване на резултата.** Еднократно почистване, отговор по сигнал или санкция не предотвратяват повторната поява, ако няма отговорен орган, превенция и проверка след 7 и 30 дни. И1; И5; И6; И15

Теренна констатация. Жители избягват или преместват общи съдове, когато нерегулярното обслужване води до натрупване, миризми, гризачи и риск за домакинствата в непосредствена близост. Това поведение не решава проблема, но показва защо местоположението на съда и надеждността на обслужването трябва да се планират заедно. И6

Извод. Тринадесетте зони нямат една и съща причина и не могат да бъдат обяснени само с поведението на жителите или само с работата на изпълнителя. За всяка зона е нужен кратък профил на причините и различен пакет от мерки.

Разминаване между теренната карта и плановите данни

Гражданското картографиране посочва около 147 видими големи контейнера. Отговорът по ЗДОИ и юлският график за 2026 г. посочват 296 големи и 2310 малки съда. Септемврийските графици включват 304 големи и 2310 малки, или общо 2614. Историческият план за 2024 г. съдържа 337 големи и 2310 малки. Това са различни източници и времеви снимки, които трябва да бъдат съпоставени по адрес. И1; И5; И6; И32; И41

Разликите могат да произтичат от датата и обхвата на картографиране, съдове в дворове или към конкретни обекти, преместване или временно извеждане от обслужване. Причините трябва да бъдат проверени. Съвместната инвентаризация следва да съпостави 147/296/304/337 големи съда и отделно да провери наличността и адресното обслужване на 2310-те малки съдове. И1; И5; И6; И32; И41

Различните видове отпадък изискват свързани задачи

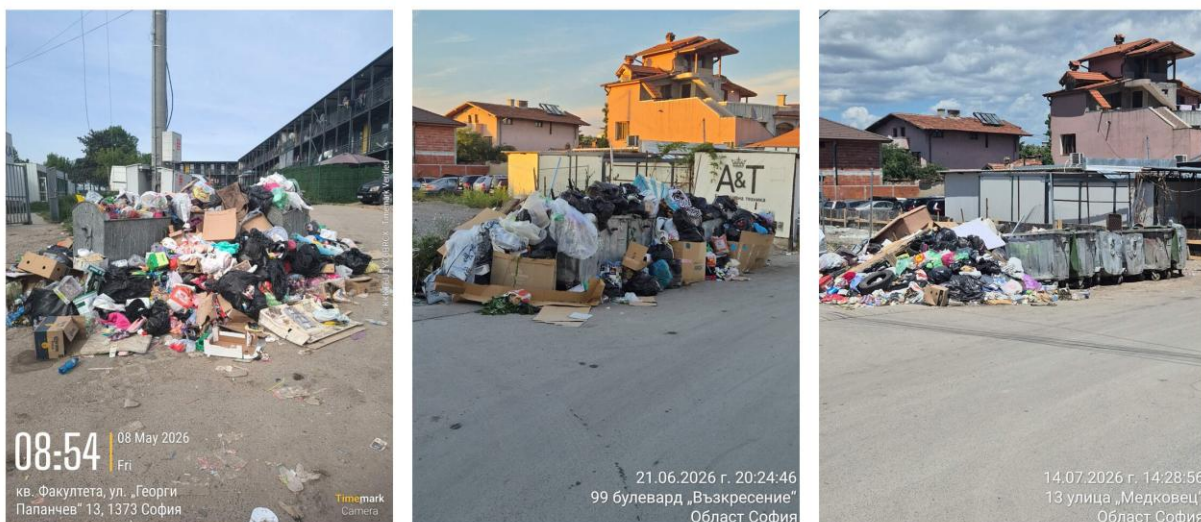
Теренният анализ описва контраст между съседни улици и разпилян отпадък извън официалните точки. Когато битовият отпадък е извън съд или е смесен с едрогабаритен отпадък,

стандартната техника за изпразване на контейнер не решава проблема. Според анализа 14% (7) от сигналите са за такива смесени гранични случаи.^{И6}

Изпразването на контейнера, събирането на отпадъка около него и извозването на едрогабаритни или строителни отпадъци са различни операции. За жителите резултатът е един — мястото да бъде чисто. Препоръчва се един сигнал да се насочва вътрешно към всички необходими звена според вида на отпадъка, без гражданинът да подава нов сигнал за всяка отделна операция.^{И5; И6}

Снимки към сигналите на групата граждански наблюдатели

Снимките, приложени към сигналите на групата граждански наблюдатели, показват сходни натрупвания на битов, разпилян и едрогабаритен отпадък около съдове на различни места и дати през май–юли 2026 г. Те не са представителна извадка и сами по себе си не доказват пропуснат курс. Показват обаче повтарящ се практически проблем: изпразването на съда не гарантира, че отпадъкът около него е отстранен.^{И26}

Фигура 4. Снимки към сигнали от различни места и дати. Отляво надясно: ул. „Георги Папанчев“ 13, 08.05.2026 г.; бул. „Възкресение“ 99, 21.06.2026 г.; ул. „Медковец“ 13, 14.07.2026 г. Източник: И26.

„Преди около два-три часа бяха тук, но така и не събраха отпадъците около контейнерите. Когато една седмица не се извозва, хората няма къде да ги оставят освен до кофите. А когато камионът мине, но отпадъците около тях останат, те се разнасят навсякъде. Така изглежда целият квартал. Има и едрогабаритни отпадъци, за които ни казват, че се събират веднъж седмично, но аз не виждам такъв камион да минава.“
— граждански наблюдател от проектната група за сигнали

Цитатът е предоставен за доклада на 22.07.2026 г. и е леко редактиран за правопис и четимост, без промяна на смисъла. Твърдението „целият квартал“ е гледната точка на наблюдателя, а не статистически извод на доклада.^{И26}

Извод от разказа на наблюдателя. Институциите и изпълнителят отчитат отделни операции, а жителят оценява крайното състояние на мястото. Сигналът трябва да бъде приключван след координиране на необходимите операции и потвърждение, че мястото е почистено.^{И6; И26}

Какво споделят наблюдателите

Следващите изказвания са предоставени от участници в групата и показват как те описват проблема от всекидневния си опит. Цитатите са нормализирани единствено за правопис и пунктуация, без промяна на смисъла; те представят гледни точки, а не статистически изводи.^{И26}

„Ако има повече контейнери, няма да се стигне до това положение. А за това кой е виновен ще кажа само едно: камери и глоби. Ако се разчуе, че има глоби и наказания, ще ги е страх да го правят.“ — участник в групата граждански наблюдатели

„Тези боклуци си стоят поне две седмици. Днес минаха за кофите, но това пак си остана. Под таблото за тока има боклук — ако се запали, всички кабели ще изгорят.“ — участник в групата граждански наблюдатели

„Така е, като не минават със седмици — след това няма оправия. Събират само кофите, а около тях не, за да не се напълни камионът бързо. Но това не е нормално.“ — участник в групата граждански наблюдатели

„При нас вчера по график трябваше да минат — не са минали.“ — участник в групата граждански наблюдатели

Изказванията насочват към четири конкретни теми за проверка: достатъчни ли са контейнерите; изпълняват ли се курсовете по график; почиства ли се пространството около съдовете; и управляват ли се своевременно рискови натрупвания до електрическа инфраструктура. Предложенията за камери и глоби следва да се прилагат само при спазване на описаните в правния анализ правила. В допълнение част от наблюдателите предпочитат малки индивидуални кофи за тесните улици, но само при гарантирано редовно адресно обслужване.^{И6; И26}

Сигнали на групата граждански наблюдатели

Обучени участници и качество на данните

В рамките на проекта е създадена група от граждански наблюдатели на отпадъците. Обучени са 19 души чрез три сесии, проведени от „За Земята“, Столичния инспекторат, ТСА и ХЕСЕД. Обучението обхваща разпознаване на проблема, снимка с дата и час, точен адрес, кратко описание, безопасно подаване и проследяване на сигнала. До края на анализирания период 15 от обучените са подали поне един сигнал.^{И6}

Резултат от проекта. Доброволците вече разполагат с договорен формат за сигнал и пряк канал за комуникация с представители на Столичния инспекторат. Това е измерим напредък в гражданската активност, дори когато интензитетът на подаване естествено се променя във времето.^{И6}

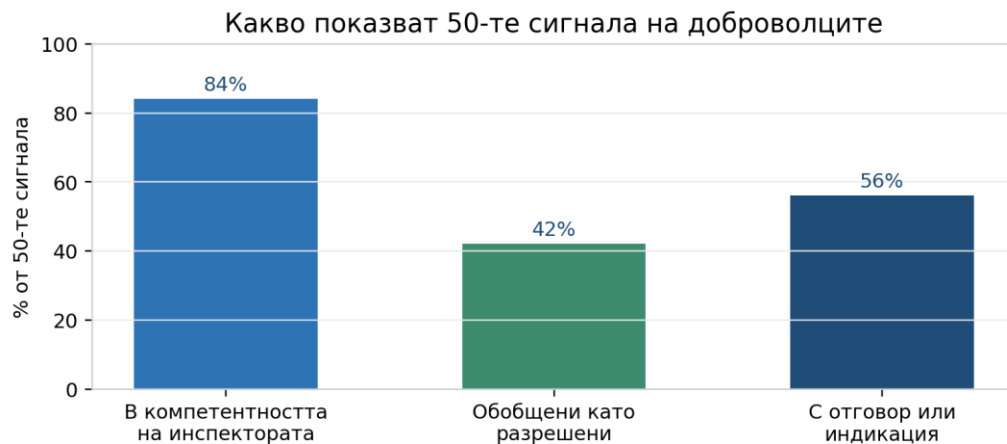
Доброволческата група е динамична и не може да се очаква постоянно еднаква активност. До края на проекта ТСА и ХЕСЕД следва да подпомогнат прехода: Столичният инспекторат определя постоянна институционална контактна точка и дава месечна обратна връзка; доброволците избират и ротира местен координатор; групата остава отворена за нови членове и получава кратко въвеждащо и опреснително обучение. Гражданското наблюдение допълва, но не замества общинския контрол.^{И6}

Какво показват 50-те сигнала

За периода 30 март–30 юни 2026 г. в стандартизирания регистър на проектната група са подадени 50 сигнала. Това е пълният набор на групата за този тримесечен период, но не е пълен регистър на всички сигнали или всички замърсявания в квартала. Около половината са за битов отпадък, основно препълнени съдове и отпадък около тях; около една трета засягат едрогабаритен или смесен отпадък; 8 сигнала, или 16%, са определени като извън контрола на инспектората, защото отпадъкът не е близо до обществен съд.^{И6}

От 42 сигнала в компетентността на инспектората 19 са подадени на деня след планирано обслужване. От тези 19 са разрешени 11, което е 58%. Наблюдателите изрично предупреждават, че филтърът „ден след график“ не улавя всички пропуски, когато могат да бъдат пропуснати повече от един курс седмично.^{И6}

Около 30 сигнала, или 60%, са по бул. „Възкресение“ и улиците „Лайбниц“, „Метохия“, „Суходолска“, „Книжовник“, 308 и 307. Това е карта на активността на наблюдателите, а не класация на най-замърсените улици: доброволците подават най-често за местата, покрай които живеят и минават, и не могат да покрият всички проблемни зони.^{И6}

Период 30.03–30.06.2026 г. Извадката е целева и не е представителна за целия квартал.

Фигура 5. Обобщени показатели от 50 сигнала за периода 30 март–30 юни 2026 г. Източник: ИБ. Данните описват активността на групата и не са представителна извадка за целия квартал.

Реакция на Столичния инспекторат

Тереният доклад обобщава 84% (42) от сигналите като попадащи в компетентността на инспектората, около 50% от тях са разрешени. Близко 58% (29) от всички сигнали са получили отговор или индикация, че са разрешени обичайно в деня на подаване. 44% (22) от сигналите се отнасят до битов отпадък в/до общински съдове за отпадъци и 26% (13) се отнасят до едрогабаритен отпадък до/в общински съдове за отпадъци. След първия месец данните показват приблизително 70% спад в броя на подадените сигнали – от 32 през април до средно 9 месечно през май и юни.^{И6}

Тереният доклад посочва случаи, в които инспекторатът е съдействал и извън тясната си компетентност, включително при натрупване в ремарке и около училището, и е информирал групата за разчиствания без формален сигнал. Това е положителен модел на оперативна комуникация, който трябва да бъде институционализиран, а не да зависи от лични контакти.^{И6}

Как наблюдението може да подпомага управлението

Всеки сигнал следва да има уникален номер, координати, дата и час, вид отпадък, връзка с планиран курс, снимка преди и след, компетентен орган, срок, резултат и причина при нерешаване. Така гражданските данни могат да бъдат съпоставени с GPS и оперативния план. Това е препоръка, изведена от установената липса на свързани данни.^{И5; И6}

Показател за устойчив резултат. Не трябва да се следи само дали сигналът е отбелязан като „затворен“, а дали точката остава чиста след 7 и 30 дни. Повторяемостта е по-информативна от еднократното почистване и трябва да се следи за всичките 13 картографирани зони.

Ясни изводи от теренното изследване

1. Теренната карта обособява 13 проблемни зони. При осем от тях е отбелязано възможно или сигурно нарастване или ново възникване спрямо 2023 г. ^{И6; И25}
2. Снимките към сигналите и наблюденията показват повтарящ се отпадък около съдове. За жителите услугата е завършена, когато мястото е чисто, а не когато е отчетено само изпразването на контейнера. ^{И6; И26}
3. Обучени са 19 граждански наблюдатели, от които 15 са подали поне един сигнал. Общо 50 сигнала са регистрирани от групата за периода 30 март–30 юни 2026 г. ^{И6}
4. Проектните сигнали показват конкретни случаи и модели, но не са представителна извадка. Те трябва да се използват за насочване на проверки, а не като оценка на целия квартал. ^{И6}
5. Повторното натрупване има различни причини по места. Всяка зона се нуждае от собствен профил, отговорно звено и проверка след почистването. ^{И6; И25; И26}

Общи изводи от интегрирания анализ

Има обективен проблем с чистотата

Тринадесет картографирани зони, повтарящ се отпадък около съдове, 136 официални сигнала и незадоволителният резултат на различни места показват, че проблемът не е впечатление или единичен инцидент. Системата не осигурява последователно чиста среда.^{И5; И6; И26}

Липсата на актуално обслужвано население е основен структурен дефицит

Не е установено актуалното реално обслужвано население. При сценарий с 30 000 жители планираният капацитет спада от 194,48 до 96,22 литра на човек седмично. Това е достатъчно основание общината да провери демографската база и реалните количества по маршрути в първите 30 дни от предложената 90-дневна програма. Паралелно трябва да се съпоставят 147-те картографирани, 337-те исторически, 296-те юлски и 304-те септемврийски големи съда и да се провери адресното обслужване на малките.^{И1; И6; И9; И10; И32; И41}

Разчетът за общия капацитет показва около 22 процента по-ниско ниво на човек

С включени малките и големите съдове условният септемврийски разчет е 194,48 литра на човек седмично във „Факултета“ срещу 250,26 в останалата част на района: разлика от 22,29%. При 30 000 жители на квартала и непроменена сравнителна база тя достига 61,55%. И двата процента зависят от демографските допускания; те насочват към проверка и корекция на планирането, без да доказват сами точен недостиг или дискриминация. Водещият практически въпрос е какъв общ капацитет действително осигурява чистота.^{И9; И10; И41}

Нито „повече контейнери“, нито „повече курсове“ са достатъчни сами по себе си

Допълнителен съд на недостъпно място може да създаде нова точка на натрупване, а висока честота не решава липсата на функционални точки и отделен маршрут за отпадъка около тях. Трябва да се сравнят комбинации от честота, малки и големи съдове, местоположение, микромаршрути и подходяща техника, включително предпочитанието на жителите за малки индивидуални кофи.^{И6; И8; И15; И32}

Незаконните сметища изискват обектово управление и промяна в закона

Осемте официално посочени сметища и тринадесетте граждански зони не са съпоставени по адрес. Всеки потвърден обект трябва да има досие, което свързва сигнала, собствеността, причинителя или държателя, вида отпадък, правното основание за действие, почистването, разхода и повторната проверка. При частни и смесени имоти действащият ЗУО не урежда изчерпателно достъпа, заместващото почистване и възстановяването на разходите. Затова местната процедура трябва да бъде съчетана с предложение за законодателна промяна.^{И5; И6; И33–И37}

Има достатъчно доказателства за промяна сега

Актуалният брой реално обслужвани жители, запълването на съдовете и причините за натрупване трябва да се изследват през първите 30 дни от 90-дневната общинска програма и последващия пилот. Междувременно могат да се коригират установените пропуски в обслужването, да се почистят достъпните замърсени точки и да се организира подходящ маршрут за отпадъка около съдовете.^{И5; И6; И18; И41}

Препоръки и приоритетни мерки

Препоръките са организирани в четири пакета. Във всеки пакет действията са номерирани отделно, защото трябва да се изпълняват паралелно, а не като една дълга последователност. Пакет 3 разделя действията, които общината може да предприеме веднага, от въпросите, които изискват промяна в ЗУО.

Пакет	Централно решение	Резултат	Водещи участници
1	90-дневен оперативен пилот	Проверена конфигурация по точки	СО, район, Инспекторат, изпълнител
2	Проверима база за планиране	Регистър, уличен одит и актуален план	СО, район, Инспекторат
3	Управление на незаконните сметища и контрол	Обектови досиета, временна процедура и предложение за ЗУО	СО, район, Инспекторат, МОСВ
4	Отчетност, здраве и гражданско участие	Месечен отчет и съвместен контрол	СО, РЗИ, жители, ТСА/ХЕСЕД

Пакет 1 — 90-дневен оперативен пилот

Действие 1 — Подготовка и базово измерване до ден 30

В първите 30 дни от 90-дневната общинска програма общината, районът, Инспекторатът, изпълнителят и гражданските наблюдатели да проверят публичните контейнерни точки, 2310-те малки съда и уличния достъп. Да започне прозрачна оценка на реално обслужваното население и измерване на количествата поне по маршрут. Базовите показатели да включват общ капацитет, планирани и изпълнени посещения, запълване, отпадък около съдовете и повтораемост. До уточняване на населението да се сравняват административната база и сценарият с 30 000 жители, без последният да се представя като установен факт.

Действие 2 — Осемседмичен пилот между ден 31 и ден 90

За всички публични точки да се сравнят най-малко три конфигурации: по-висока честота при съществуващите съдове; допълване или преместване на достъпни съдове; и комбинация от честота, съдове и микромаршрути. Да се изпита и предпочитанието на жителите за малки индивидуални кофи, като се проверява реалното им адресно обслужване. Междинният преглед е около ден 60; окончателното решение — до ден 90.^{И6; И32}

Действие 3 — Отделна задача за отпадъка около съдовете

Когато при изпразването на съда остане отпадък около него, изпълнителят да създава свързана задача със снимка и координати. Задачата да се насочва към подходящия екип според вида на отпадъка и да се приключва след потвърждение, че мястото е почистено. Гражданинът не следва да подава отделни сигнали за всяка вътрешна операция.

Действие 4 — Мотивирано решение до ден 90

За всяка точка да се приеме честота, вид и брой съдове, местоположение, маршрут и техника, подкрепени с данни от пилота. Решението да включва цена, необходим ресурс, договорна процедура и срок за въвеждане.

Пакет 2 — проверима база за планиране

Действие 1 — Единен географски регистър

Регистърът да дава уникален номер, адрес, координати, снимка, вместимост, собственост, предназначение, планирана честота, статус, площадка, разстояние до жилища, уличен габарит и подходящ автомобил. Той трябва да съпостави различните обхвати и моменти зад стойностите 147/296/304/337 за големите съдове и да съдържа отделна инвентаризация на 2310-те малки съдове.

Действие 2 — Актуален план, население и измерен отпадък

Столична община да публикува одобрения оперативен план за 2026 г., измененията и мотивите им, използваната численост на населението и методиката за капацитета. Да се направи прозрачна оценка на реално обслужваното население на квартала и останалата част на района по еднаква методика и дата. Да се въведе измерване на отпадъка поне по маршрут. Докато данните бъдат съгласувани, планът да се проверява и при сценарий с 30 000 жители на „Факултета“. Разчетът за 22,29% и сценарият за 61,55% да се преизчислят с потвърдените населения; процентите не са самостоятелна норма за необходим капацитет.

Действие 3 — Достъп, техника и договорен капацитет

Всяка улица да получи клас на достъп и алтернативен режим при невъзможност за стандартен камион. Общината и „Софекострой“ да покажат работещите автомобили и екипи за трите района „Красно село“, „Красна поляна“ и „Люлин“, резервите, маршрутното време, престоя в завода и наличието на малки автомобили.^{И15; И16; И30; И31}

Пакет 3 — незаконни сметища, правна процедура и контрол

Действие 1 — Съпоставка и обектов регистър

Тринадесетте граждански зони, осемте официално посочени сметища и всички допълнително потвърдени места да бъдат съпоставени по адрес, без механично събиране. Всеки обект да има досие от установяването до почистването, предаването на отпадъка и проверката след 7 и 30 дни.

Действие 2 — Временна общинска процедура в рамките на закона

До промяната в ЗУО Столична община да приеме процедура за регистриране и документиране на незаконните сметища, координация между звената, доброволно съдействие на собствениците и почистване на общински имоти или на частни имоти със съгласие. За всяко почистване да се записват видът и количеството на отпадъка, операторът, цената, бюджетният източник, правното основание и резултатът от повторната проверка. Процедурата не трябва да създава правомощия за принудителен достъп или събиране на разходи, които законът не е предоставил.^{И33}

Действие 3 — Предложение за промяна в Закона за управление на отпадъците

Столична община, чрез дирекция „Управление на отпадъците и кръгова икономика“ и с участието на партньорите по проекта, да подготви конкретен текст и мотиви за изменение на ЗУО. Предложението да бъде предоставено на МОСВ за включване в правителствен законопроект и на компетентната парламентарна комисия и народни представители. Законът следва да определи компетентния орган и адресата на предписанието, срока за доброволно изпълнение, връчването и обжалването, условията за достъп до частен имот, спешните действия, заместващото почистване, задълженото за разходите лице и реда за събирането им. Ако се въвежда дефиниция за незаконно сметище, тя следва да е функционална и без минимални количествени или времеви прагове, които изключват част от замърсяванията от режима. Неприетият проект от 2025 г. и проектът с различен предмет от 2026 г. не заместват това предложение.^{И33; И34; И37}

Действие 4 — Пет камери на приоритетни точки

Да се реализира подкрепеният от жителите пилот с пет камери на предварително избрани точки за незаконно изхвърляне и изгаряне на отпадъци. За всяка камера да има правно и техническо досие; записите да се използват по установена процедура за проверки и АУАН. Резултатът да се оценява чрез установени нарушения и намаляване на повторното замърсяване, не чрез броя записани лица. И6; И33; И38–И40

Действие 5 — Целеви контрол върху външните потоци

СДВР, Общинска полиция, Инспекторатът и районът да проверяват входните точки и превозвачите на ремонтни и строителни отпадъци за произход, маршрут, документи и разрешено място за предаване, без колективно обвиняване на жителите или конкретен бизнес без доказателства.

Пакет 4 — отчетност, здраве и гражданско участие

Действие 1 — Работна група за шест месеца

Да се създаде група със Столична община, район „Красна поляна“, Инспектората, „Софекострой“, СДВР/Общинска полиция, жители и граждански наблюдатели. Тя да заседава месечно и да приема оперативни решения за точки, маршрути и повторяеми зони.

Действие 2 — Санитарна оценка на тринадесетте зони

Столичната РЗИ и общината да оценят вредители, фекално замърсяване, опасни отпадъци и риска около 75. ОУ. Резултатът да разграничава установен факт, превантивна мярка и непотвърден сигнал.

Действие 3 — Кратък месечен публичен отчет

Веднъж месечно за шест месеца да се публикуват две прости справки: карта със статуса на 13-те граждански зони след съпоставянето им с официалните обекти и таблица с планирани и изпълнени посещения, сигнали, почиствания и повторна поява. Координатор да бъде дирекция „Управление на отпадъците и кръгова икономика“, а Инспекторатът, районът и изпълнителят да подават данните без лични данни.

Действие 4 — Устойчивост на гражданското наблюдение

До края на проекта ТСА и ХЕСЕД да подпомогнат прехода към механизъм, който може да работи без проектно управление. Столичният инспекторат да определи постоянна контактна точка и да дава месечна обратна връзка; доброволците да избират и ротира местен координатор; групата да набира нови членове и да провежда кратко въвеждащо и опреснително обучение. Гражданите допълват, но не заместват общинския контрол.

План за изпълнение през първите 180 дни

Графикът включва 90-дневна програма и последваща проверка до ден 180. Ден 1 е датата на стартиране, определена с общинското решение. Първите 30 дни са за подготовка, демографска оценка и базово измерване; около ден 60 се прави междинен преглед; до ден 90 приключва осемседмичният пилот и се приема мотивирано решение. До ден 180 се проверява устойчивостта. Паралелно до ден 90 следва да се подготви предложение за изменение на ЗУО за незаконните сметища върху частни и смесени имоти.

Срок	Основни действия	Водещи звена	Проверим резултат
Ден 30	Инвентаризация на 147/296/304/337 големи съда по източник и период и на малките съдове; обща демографска оценка; проверка на улиците; базови показатели; съпоставка на 13/8 зони; избор и досиета за 5 камери	СО, район, Инспекторат, изпълнител	Базова карта, регистри, дизайн на пилота и отговорни звена
Ден 60	Четири седмици пилот; междинен анализ; корекции на честота, точки и маршрути; започнало видеонаблюдение при готовност	Водещата дирекция и работната група	Междинен протокол с данни и корекции
Ден 90	Завършен осемседмичен пилот; постоянна конфигурация по точки; план за всяка потвърдена замърсена зона; проект за изменение на ЗУО	Столична община	Мотивирано решение, цена, договорна процедура и първи публичен отчет и законодателно предложение
Ден 180	Оценка преди/след; повторяемост на зоните; ефект от камерите; изпълнение и разходи; проследяване на законодателната инициатива	СО, Инспекторат, район, РЗИ, работна група	Шестмесечна оценка и решение за трайно прилагане

Минимално съдържание на месечния публичен отчет

Отчетът може да бъде обикновена таблица и карта на страницата на общината. Той трябва да показва резултата, а не само извършената активност, и да позволява сравнение с базовия месец.

Показател	Какво се публикува	Отговорен източник
Изпълнение на услугата	Планирани и изпълнени посещения; пропуски и наваксване	Инспекторат / изпълнител
Чистота на точките	Препълване; отпадък около съда; средно време до почистване	Инспекторат / район
Сигнали	Брой по вид; време за първа реакция; действително почистени случаи	Инспекторат
Замърсени зони	Статус на 13-те граждански и 8-те официални обекта след съпоставка; повторяемост след 30 дни	Район / водеща дирекция
Видеонаблюдение	Работещи камери; установени случаи; последващи проверки и АУАН; промяна на повторяемостта	Инспекторат / администратор на данни
Разход	Разход за почистване по обект и вид отпадък; бюджетен източник; решение дали сумата се търси от установения причинител или държател	Столична община

Заклучение

Управлението на отпадъците във „Факултета“ не осигурява трайно чиста среда. Общият септемврийски разчет, който включва малките и големите съдове и тяхната честота, показва 22,29% по-нисък планиран капацитет на човек спрямо останалата част на район „Красна поляна“. При сценарий с 30 000 жители на квартала капацитетът е 96,22 литра на човек седмично и разликата достига 61,55% спрямо същата непроменена сравнителна база. Тези оценки използват условно население от 38 431 души за останалата част, получено от данни за различни години и по различна методика. Те показват чувствителността на плана към населението, а не окончателно доказан размер на недостига. Необходими са актуална обща демографска база и проверка на действителното обслужване; разликата в честотата само на големите контейнери не е достатъчно обобщение на услугата. ^{И9; И10; И41}

Теренните данни показват защо тази проверка е необходима. Петнадесет обучени жители са подали 50 сигнала между 30 март и 30 юни 2026 г., а отделното картографиране е установило 13 проблемни зони. Наблюдателите описват пропуснати обслужвания и отпадък, който остава около изпразнените съдове. Натрупват се и отпадъци от външни потоци, които изискват отделен контрол и подходяща организация за събиране. Официалните данни за 136 сигнала, 213 проверки и 57 АУАН за периода 2021–2026 г., с непълен период за 2026 г., показват административна активност, но не установяват колко места са почистени трайно. При горене на отпадъците последиците за въздуха надхвърлят отделната замърсена точка. ^{И5; И6; И26; И33}

Столична община запазва публичната отговорност за организацията и контрола на услугата. При незаконните сметища върху частни и смесени имоти правният анализ установява непълна уредба за достъпа, предписанията, заместващото почистване и възстановяването на разходите. Собственикът не е автоматично причинител или длъжник. Законопроект № 51-554-01-74 от 26 март 2025 г. не е приет окончателно, а проект № 52-654-01-8 от 30 април 2026 г. не урежда специално тези въпроси. Общината следва да подобри координацията и действията в рамките на сегашните си правомощия и да подкрепи конкретна национална законодателна промяна. ^{И16; И18–И22; И33–И37}

Предложението е за 90-дневна общинска програма с начало, определено с решение на общината. През първите 30 дни да се проверят населението, съдовете, достъпът и началното състояние на замърсените места. Между ден 31 и ден 90 осемседмичен пилот да изпита комбинации от капацитет, честота, разположение, маршрути и техника. До ден 90 общината да приеме постоянен модел с цена, отговорни звена и ясни задачи за всяка потвърдена замърсена зона, както и предложение за изменение на ЗУО. До ден 180 да се оцени устойчивостта. Успехът трябва да се измерва чрез действително почистени места, които остават чисти при проверки след 7 и 30 дни. ^{И5; И6; И16; И33–И41}

Приложение А. Проверими изчисления

А.1. Текуща конфигурация в сектор 1101 през септември 2026 г.

- Малки съдове: $2310 \times 110 = 254\,100$ литра вместимост; $2310 \times 110 \times 13 \times 7 / 30 = 770\,770$ литра за планирано изпразване седмично.
- Големи съдове: $304 \times 1100 = 334\,400$ литра вместимост; 8244 планирани изпразвания месечно $\times 1100 \times 7 / 30 = 2\,115\,960$ литра седмично.
- Общо: 588 500 литра вместимост и 2 886 730 литра планиран седмичен капацитет. Месечният сбор е 12 371 700 литра. Малките съдове участват с 26,70% от седмичния капацитет.^{И41}

А.2. Конфигурация януари–май 2024 г.

- Малки: $2310 \times 110 \times 3 = 762\,300$ литра седмично.
- Големи: $(15 \times 1 + 14 \times 2 + 228 \times 4 + 80 \times 7) \times 1100 = 1\,666\,500$ литра.
- Общо: 2 428 800 литра.
- Претеглена кратност: $2\,428\,800 / 624\,800 = 3,887$.^{И1}

А.3. Конфигурация юни 2024 г.

- Големи: $(15 \times 1 + 14 \times 2 + 7 \times 4 + 301 \times 7) \times 1100 = 2\,395\,800$ литра.
- С малките: $2\,395\,800 + 762\,300 = 3\,158\,100$ литра.
- Претеглена кратност: $3\,158\,100 / 624\,800 = 5,055$.^{И1}

А.4. Конфигурация юли–декември 2024 г.

- Големи: $(15 \times 1 + 14 \times 2 + 9 \times 4 + 299 \times 7) \times 1100 = 2\,389\,200$ литра.
- С малките: $2\,389\,200 + 762\,300 = 3\,151\,500$ литра.
- Обща претеглена кратност: $3\,151\,500 / 624\,800 = 5,044$.
- Кратност само на големите: $2\,389\,200 / 370\,700 = 6,445$.^{И1}

А.5. Средно за 2024 г.

- $(5 \times 2\,428\,800 + 1 \times 3\,158\,100 + 6 \times 3\,151\,500) / 12 = 2\,850\,925$ литра седмично.
- $2\,850\,925 / 624\,800 = 4,563$ претеглена кратност.^{И1}

А.6. Останалата част на района през септември 2026 г.

- 643 големи съда $\times$ 1100 = 707 300 литра вместимост. В септемврийския график за малки съдове няма записи за останалите сектори.
- 37 471 планирани изпразвания месечно $\times$ 1100 = 41 218 100 литра месечно; $\times$ 7 / 30 = 9 617 556,666... литра седмично.
- Претеглена седмична еквивалентна честота: $37\,471 \times 7 / 30 / 643 = 13,5975635...$, или 13,60.
- 1100-литрови съдове извън квартала: 3 $\times$ 4, 10 $\times$ 5, 7 $\times$ 9, 1 $\times$ 26 и 622 $\times$ 60 планирани изпразвания месечно; общо 37 471.
- 1100-литрови съдове във „Факултета“: 14 $\times$ 4, 1 $\times$ 5, 12 $\times$ 8, 1 $\times$ 9, 5 $\times$ 13, 9 $\times$ 17 и 262 $\times$ 30 месечно; общо 8244. Средно: $8244 \times 7 / 30 / 304 = 6,3276316...$, или 6,33 седмично.
- $622 / 643 = 96,73\%$ от големите съдове извън квартала са планирани за 60 обслужвания през септември. Този дял не е сравнение на общия капацитет на човек.^{И41}

А.7. Условно сравнение на човек и сценарии за населението

Население „Факултета“	на 2 886 730 л / население	По-нисък капацитет спрямо условната база за останалата част
14 843	194,48 л/човек	22,29%
25 000	115,47 л/човек	53,86%
30 000	96,22 л/човек	61,55%
40 000	72,17 л/човек	71,16%
45 000	64,15 л/човек	74,37%
50 000	57,73 л/човек	76,93%

Базов разчет: $2\,886\,730 / 14\,843 = 194,4842687...$ литра на човек седмично. Условна база за останалата част: $53\,274 - 14\,843 = 38\,431$ души; $(41\,218\,100 \times 7 / 30) / 38\,431 = 250,2551759...$ литра на човек седмично. Разлика: $(1 - 194,4842687... / 250,2551759...) \times 100 = 22,2856159...$ %, или 22,29%. Сценарий с 30 000 жители: $2\,886\,730 / 30\,000 = 96,2243333...$ литра на човек; $(1 - 96,2243333... / 250,2551759...) \times 100 = 61,5495132...$ %, или 61,55%.^{И9; И10; И41}

Ограничение: 14 843 е население по настоящ адрес от ГРАО за 2020 г., а 53 274 е население по преброяването от 2021 г. Разликата 38 431 е моделно допускане и не представлява самостоятелна официална статистика. Във всички сценарии в таблицата тази база и графиците остават непроменени. При 30 000 души във „Факултета“ допускането означава 68 431 души общо за района, а не запазване на старото районно население. 30 000 е работен сценарий от диапазона на публичните оценки; не е проверена численост и не се приема автоматично за консервативна оценка. Сравнението се преизчислява след обща демографска проверка.^{И9–И13; И41}

Приложение Б. Матрица „твърдение–източник–ограничение“

Проверимо твърдение	Източник	Ограничение/уточнение
Графиците за септември 2026 г. съдържат 2310 съда по 110 л и 304 по 1100 л за сектор 1101	И41	Планирани съдове; физическата наличност и обслужването подлежат на проверка
Номиналната вместимост по септемврийските графици е 588 500 л	И41	Брой × вместимост; не е измерен отпадък
Планираният седмичен капацитет е 2 886 730 л във „Факултета“ и 9 617 556,67 л извън квартала	И41	Включва всички записи за малки и големи съдове; месечният сбор е преобразуван чрез $\times 7 / 30$
219 големи съда са преместени от 4× на 7× през юни 2024 г.	И1	Исторически извод от месечната районна таблица
При големите съдове септемврийската честота е 6,33 срещу 13,60 седмично	И41	Допълващ показател; не сравнява самостоятелно цялата услуга
622 от 643 големи съда извън сектора са планирани по 60 пъти през септември	И41	96,73%; предназначението на точките не е установено само от графика
Районната страница дава 14 597 жители през 2012 г.	И8	Остаряла стойност
Софияплан/ГПАО дава 14 843 през 2020 г.	И9	Настоящ адрес, не всички фактически пребиваващи
Софияплан дава РЗП капацитет 3501	И9	Теоретичен модел, не население
НСИ дава 53 274 за целия район през 2021 г.	И10	Няма квартална стойност в публичния документ
ERRC посочва 25–30 хил. през 2000 г.	И11	Стара общностна оценка
Световната банка посочва 40–50 хил. през 2017 г.	И12	Методът за кварталното число не е отделно публикуван
Roma Policy Lab посочва над 45 хил. през 2022 г.	И13	Неофициална експертна оценка
Картографиран са около 147 големи контейнера	И6	Гражданска карта; възможен непълен обхват
По ЗДОИ са посочени 296 големи и 2310 малки съда; септемврийският график съдържа 304 големи и 2310 малки	И5; И32; И41	Различни времеви снимки; не се подменя числото в официалния отговор
Идентифицирани са тринадесет големи проблемни зони	И6	Теренна селекция, не изчерпателен официален регистър
Осем от тринадесетте са оценени като нараснали/нови	И6	Качествена теренна оценка
50 сигнала са подадени 30.03–30.06.2026 г.	И6	Целева, непредставителна извадка
84% са в компетентността на инспектората	И6	Вътрешно обобщение на инициативата
11 от 19 сигнала след планиран курс са разрешени	И6	58%; целева, непредставителна извадка
Инспекторатът е посочил осем сметища и 17 сигнала	И5	Няма предоставен адресен регистър
Санкциите за изпълнителя са 73 393,20 лв. през 2024 г.	И5	Не са разбити по сектор/нарушение
В комисия е посочено приблизително 75 000 лв. санкции	И15	Изказване в протокол; периодът е декември–23.07.2024 г.
Изпълнителят заявява технически ограничения и повторни курсове	И15	Институционално изказване, не независим технически одит

Проверимо твърдение	Източник	Ограничение/уточнение
Общината посочва ежедневен GPS контрол	И5	Не са предоставени конкретни справки за кв. „Факултета“
Районни количества: 15 165,720 т; 15 093,020 т; 15 005,000 т	И5	Само за целия район, съответно 2021–2023 г.
РЗИ не е издала предписания за периода 2023–01.05.2026 г.	И5	Не доказва отсъствие на здравен риск; ограничен предмет на проверките
Общината носи законовата организация на услугата	И5; И18–И22	Правен анализ; не е индивидуално съдебно решение
Оперативният план може да бъде актуализиран	И5; И16	Конкретната процедура зависи от договора и одобрението
Снимките към сигналите от май–юли 2026 г. показват отпадък в и около съдове на няколко места	И26	Илюстративна серия, не представителна извадка; не доказва сама по себе си графика, причината или продължителността на всеки случай
Заповедта за 2026 г. не отчита имоти в организирания обхват, които не могат да бъдат обслужвани	И14	Административна декларация за обхвата; не е уличен одит на габарит, препятствия и техника
Вътрешната улична мрежа в кв. „Факултета“ е описана като частично изградена	И27	Официален устройствен източник, но от 2013 г.; не е актуална инвентаризация
Улица до над двадесет имота е описана през 2025 г. като частично асфалтирана и частично с чакъл	И28	Конкретен сегмент; не доказва състоянието на целия квартал
МОСВ препоръчва площадка до 80–100 м от вход и на 15–20 м от прозорци	И29	Ръководство за разделно събиране; техническа препоръка, не установена универсална норма за всеки съд за смесен отпадък
Договорът от 23.12.2025 г. обхваща „Красно село“, „Красна поляна“ и „Люлин“	И16	Договорен обхват; сам по себе си не доказва достатъчен фактически ресурс
Преди разширяването работещите камиони са се движили между пет и седем, при отчетен кадрови недостиг	И30	Данни от заседание на 07.10.2025 г.; не доказват автоматично състоянието след новия договор
Общината е обявила финансиране и очаквани още 16 сметосъбиращи камиона	И31	Публикация от 08.12.2025 г.; не е актуална приемо-предавателна и районна инвентаризация
Официалният отговор посочва 8 незаконни сметища	И5	Няма адреси, досиета и документи за почистване; не може да се съпостави механично с 13-те граждански зони
Кметът има активно задължение да предотвратява незаконно изхвърляне/сметища и да организира почистването	И34	Задължението не определя автоматично виновно лице или неограничен достъп до частен имот
Собствеността сама по себе си не освобождава общината от организационната функция	И35	Решение №7989/2023 е за конкретен имот на общинско дружество; не е универсално правило за всеки частен имот
Собственик, причинител и държател на отпадъка са различни възможни роли	И23; И34	Съвпадението им трябва да се установи по конкретните факти, не по презумпция
ЗУО съдържа общински и РИОСВ контрол, предписания и заповеди за отстраняване	И34	Практическата празнина остава при неизвестен нарушител, спорен достъп и заместващо почистване
Чл. 66, ал. 5 ЗМДТ допуска финансиране на почистването на незаконно изхвърлени битови отпадъци	И36	Не се разпростира автоматично върху строителни, производствени или опасни отпадъци

Проверимо твърдение	Източник	Ограничение/уточнение
Законопроект № 51-554-01-74 от 2025 г. не е приет окончателно; проект № 52-654-01-8 от 2026 г. е с различен предмет	ИЗЗ; ИЗ7	Законодателна история по правния анализ; проектите не са действащо правно основание за заместващо почистване
Видеонаблюдението изисква отделна оценка по правилата за личните данни	ИЗ8–И40	Записът е помощно доказателство; не доказва автоматично нарушение, санкция или вземане
Обучени са 19 души; 15 са подали поне един сигнал	И6	Обучени участници и фактически податели са различни групи
Няма легални дефиниции на „незаконно/нерегламентирано сметище“ и общ минимален праг	ИЗЗ; ИЗ4; ИЗ7	Правната квалификация зависи от фактическите белези; законопроектът от 2025 г. не е действащо право
Разчетът с 14 843 жители дава 22,29% по-нисък планиран капацитет на човек	И9; И10; И41	Условна база за останалата част 38 431 души, получена от несъпоставими данни за 2020 и 2021 г.; не е точна демографска оценка
При сценарий с 30 000 жители капацитетът е 96,22 л/човек седмично и с 61,55% под същата база	И9–И13; И41	Графиците и условното население извън квартала са фиксирани; 30 000 не е установено население

Приложение В. Регистър на източниците

И1. Столичен инспекторат, *OP_11_Krasna_polyana_bitovo_2024.xls*; листове „Красна поляна - битово сметоизв“ и „Обобщена таблица“. Публична връзка към файла: [достъп до източника](#). Достъп: 21.07.2026 г.

И2. Столичен инспекторат, *OP_2_Krasno_selo_bitovo_2024.xls*; използвани сектори 0204 и 0210 „Лагера“.

И3. Столичен инспекторат, *OP_15_Mladost_bitovo_2024.xls*; използвани сектори 1505 и 1506 „Младост 2“.

И4. Столичен инспекторат, *OP_17_Vitosha_bitovo_2024.xls*; използван сектор 1702 „Павлово“.

И5. „Правен анализ на нормативната, институционалната и договорната рамка за осигуряване на адекватен капацитет на системата за управление на битовите отпадъци в кв. „Факултета“, предоставен файл ПРАВЕН АНАЛИЗ(1).docx, актуализиран 21.07.2026 г. Анализът обобщава отговори по ЗДОИ от Столична община, Столичния инспекторат, „Софекострой“ ЕАД, дирекция „Общински приходи“ и Столичната РЗИ. Използван е като вторичен източник за съдържанието на отговорите, а правните изводи в новата версия са проверени спрямо източници И33–И40.

И6. Биляна Стаменова, „Анализ на картографирането на отпадъците и сигналите“, актуализиран на 21.07.2026 г.; използван за теренната карта, 13-те проблемни зони, обучението на наблюдателите и анализа на 50 сигнала.

И7. Столичен инспекторат, „Оперативни планове“ и „Летни оперативни планове“: [достъп до източника](#). Достъп: 21.07.2026 г.

И8. Район „Красна поляна“, „Население“: [достъп до източника](#). Таблица по квартали към ноември 2012 г. Достъп: 21.07.2026 г.

И9. Софияплан, „Градоустройствени единици — Паспорти“: [достъп до източника](#). Използвани показатели за кв. „Факултета“, „Лагера“, „Младост 2“ и „Павлово–Бъкстон“, данни ГРАО/градоустройство за 2020 г. Динамичният интерфейс не предоставя стабилна директна връзка към отделния паспорт; стойностите са проверени в интерфейса.

И10. Национален статистически институт, „Население в област София (столица) към 7 септември 2021 година. Окончателни данни от Преброяване 2021“: [достъп до източника](#), с. 2 и 5. Достъп: 21.07.2026 г.

И11. Mihail Gheorgiev, „Fighting for Fakulteta: advocating Roma housing rights in Bulgaria“, European Roma Rights Centre, 11.07.2000 г.: [достъп до източника](#). Достъп: 21.07.2026 г.

И12. World Bank, *Housing in Bulgaria: Challenges and Opportunities*, 2017, p. 94–95 (PDF p. 107–108): [достъп до източника](#). Достъп: 21.07.2026 г.

И13. Roma Policy Lab, „IMAGES: 'Fakulteta', Sofia“, 2022: [достъп до източника](#). Достъп: 21.07.2026 г.

И14. Столична община, Заповед № СОА25-РД09-4280/30.10.2025 г. за границите и услугите по организирано сметосъбиране и сметоизвозване в район „Красна поляна“ през 2026 г.: <https://www.sofia.bg/documents/d/guest/zapoved-soa25-rd09-4280-krasna-polana-2026>. Т. 3 посочва, че няма имоти в организирания обхват, които изпълнителят да не може да обслужва; документът не съдържа уличен одит. Достъп: 27.07.2026 г.

И15. Столичен общински съвет, Постоянна комисия по опазване на околната среда, земеделие и гори, Протокол №15 от извънредно заседание на 23.07.2024 г., особено PDF с. 55–64: [достъп до източника](#). Достъп: 21.07.2026 г.

И16. Централизирана електронна платформа за обществени поръчки, договор № СОА25-ДГ55-857/23.12.2025 г. между Столична община и „Софекострой“ ЕАД за районите „Красно село“, „Красна поляна“ и „Люлин“: <https://app.eop.bg/today/553165>; обявление за резултат в TED: <https://ted.europa.eu/bg/notice/-/detail/50272-2026>. Столична община посочва, че дългосрочният договор за пълния обем дейности е в сила от 01.01.2026 г. Достъп: 27.07.2026 г.

И17. Конституция на Република България, Министерство на правосъдието: [достъп до източника](#). Проверена към 21.07.2026 г.

И18. Закон за управление на отпадъците: [достъп до източника](#), особено чл. 19 и чл. 22. Проверка чрез правния анализ и публичния нормативен източник към 21.07.2026 г.

И19. Наредба на Столичния общински съвет за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община: [достъп до източника](#). Проверена към 21.07.2026 г.

И20. Закон за местното самоуправление и местната администрация: [достъп до източника](#), особено чл. 17, ал. 1, т. 6 и 8. Проверена към 21.07.2026 г.

И21. Закон за местните данъци и такси: [достъп до източника](#), особено чл. 62. Проверена към 21.07.2026 г.

И22. Закон за обществените поръчки: [достъп до източника](#). Проверена към 21.07.2026 г.

И23. Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, консолидирана версия: [достъп до източника](#). Проверена към 21.07.2026 г.

И24. Столичен инспекторат, графици за дейности по чистота и едрогабаритни отпадъци: [достъп до източника](#). Общ вход към графиците; конкретният режим за 2026 г. следва да бъде изискан.

И25. Гражданска карта „2026 кв. „Факултета“ — картографиране“, Google My Maps: <https://www.google.com/maps/d/u/1/edit?mid=1GJ5LL6lqhwGek-Znn4KqS6JRP4E8E8Y&ll=42.69278624190636%2C23.259493656711363&z=17>. Използвана чрез анализа И6; динамична работна карта. Базова карта на Фигура Г1: OpenStreetMap contributors, <https://www.openstreetmap.org/copyright>. Достъп: 08.09.2026 г.

И26. Снимки и цитати към сигналите на групата граждански наблюдатели: седем снимки от май–юли 2026 г.; цитат, предоставен за доклада на 22.07.2026 г.; и четири допълнителни изказвания, предоставени за допълването му на 10.09.2026 г. Материалът е илюстративен и не представлява статистическа извадка.

И27. Столичен общински съвет/НАГ, Интегриран план за градско възстановяване и развитие на София, приложение към Решение № 960/2013 г., част за транспортната инфраструктура: https://nag.sofia.bg/FileBrowser/File?path=esoft%2Ftyrgove_i_konkursi%2FDokumentacia_ZOP_revised_06-10-2011%2FRESENIE_NA_SOS_IPGVR_I_PRILOJENIA%2FPRILOJENIE_VI_CHAST_SOS.pdf. За „Красна поляна“ и кв. „Факултета“ е посочена частично изградена вътрешна улична мрежа и необходимост от реконструкция в отделни участъци. Исторически базов източник, не актуален уличен одит. Достъп: 27.07.2026 г.

И28. Район „Красна поляна“ и Столичен общински съвет, доклад за именуване на безименна улица в м. кв. „Факултета“, изпратен на 27.11.2025 г.: <https://council.sofia.bg/documents/d/guest/soa25-vk08-16595-dimit-r-petrov>. Документът посочва достъп до повече от двадесет застроени имота и частично изпълнение с фрезован асфалт и чакъл. Отнася се до конкретна улица. Достъп: 27.07.2026 г.

И29. Министерство на околната среда и водите, „Ръководство за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на рециклируеми и зелени отпадъци“, 2023 г., с. 18: https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/%D0%A3%D0%9E%D0%9E%D0%9F/%D0%A0%D0%AA%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%9E%20%D0%97%D0%90%20%D0%9E%D0%9F%D0%A0%D0%95%D0%94%D0%95%D0%9B%D0%AF%D0%9D%D0%95%20%D0%91%D0%A0%D0%9E%D0%AF%20%D0%98%20%D0%92%D0%98%D0%94%D0%90%20%D0%9D%D0%90%20%D0%9D%D0%95%D0%9E%D0%91%D0%A5%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%9C%D0%98%D0%A2%D0%95%20%D0%A1%D0%AA%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%95%20%D0%98%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%97%D0%90%20%D0%A1%D0%AA%D0%91%D0%98%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%95%20%D0%98%20%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%A1%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A2%D0%98%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%95%20%D0%9D%D0%90%20%D0%A0%D0%95%D0%A6%D0%98%D0%9A%D0%9B%D0%98%D0%A0%D0%A3%D0%95%D0%9C%D0%98%20%D0%98%20%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9D%D0%98%20%D0%9E%D0%A2%D0%9F%D0%90%D0%94%D0%AA%D0%A6%D0%98/Guidance_separate_collection_2023_final_0.pdf. Препоръките са технически ориентир за разделно събиране и не са цитирани като универсално задължително отстояние за всеки съд за смесени отпадъци. Достъп: 27.07.2026 г.

И30. Столичен общински съвет, Постоянна комисия по опазване на околната среда, земеделие и гори, Протокол № 47 от 07.10.2025 г., особено с. 24–27 и 38: https://council.sofia.bg/documents/d/guest/protokol_47-pk-ooszg. Използван за публично заявените преди разширяването данни за работещи камиони, необходим ресурс и кадрова обезпеченост. Изявления в заседание, не независим технически одит. Достъп: 27.07.2026 г.

И31. Столична община, „Надежда Бобчева: „Софекострой“ работи активно за стабилизиране на ситуацията със сметопочистването в район „Люлин““, 08.12.2025 г.: <https://www.sofia.bg/w/6956671>. Публикацията посочва финансиране от 9 млн. лв. и очаквани още 16 сметосъбиращи камиона и 10 машини за снегопочистване. Това е обявена инвестиционна мярка, а не актуална районна инвентаризация към юли 2026 г. Достъп: 27.07.2026 г.

И32. Столичен инспекторат, адресни графици за сметоизвозване в район „Красна поляна“ за юли 2026 г.: „bitovo_110_07.26.xls“ (https://inspectorat-so.org/images/2026/Grafici/Krasna_poljana/bitovo_110_07.26.xls) и „bitovo_1100_07.26.xls“ (https://inspectorat-so.org/images/2026/Grafici/Krasna_poljana/bitovo_1100_07.26.xls). Собствените изчисления сумират брой съдове × вместимост × месечни обслужвания и преобразуват месечната честота в седмичен еквивалент чрез $\times 7 / 31$. Графиките показват планиране, не доказват фактическо изпълнение. Достъп: 27.07.2026 г.

И33. Адв. Даниела Михайлова, „Правен анализ на нормативната, институционалната и договорната рамка за осигуряване на адекватен капацитет на системата за управление на битовите

отпадъци в кв. „Факултета““, актуализирана версия, 2026 г.; използван за правната рамка, данните по ЗДОИ, частните и смесените имоти, видеонаблюдението и законодателните инициативи.

ИЗ4. Закон за управление на отпадъците, официален консолидиран текст, публикуван от Министерството на околната среда и водите: https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/%D0%A3%D0%9E%D0%9E%D0%9F/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE/ZAKON_za_upravlenie_na_otpadacite.pdf; съпоставка с <https://lex.bg/laws/ldoc/2135802037>. Използвани особено чл. 19, 35, 54–57, 112–113, 128–129 и 151. Проверка: 19.08.2026 г.

ИЗ5. Върховен административен съд, Решение № 7989 от 19.07.2023 г. по адм. д. № 10910/2022 г., VI отделение, пълен текст: <https://exlege.bg/act/42064?highlightNorm=3928>. Решението се отнася до конкретно предписание към кмет при отпадъци/излезли от употреба МПС в имот на общинско дружество; използва се с това ограничение. Проверка: 19.08.2026 г.

ИЗ6. Закон за местните данъци и такси, особено чл. 66, ал. 5: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134174720>; официален текст, публикуван от Министерството на финансите: https://www.minfin.bg/upload/57055/ZAKON_za_mestnite_danaci_i_taksi.pdf. Правилото е специално за незаконно изхвърлени битови отпадъци. Проверка: 19.08.2026 г.

ИЗ7. Народно събрание, законодателна история по ЗУО: Законопроект № 51-554-01-74, внесен 26.03.2025 г., преписка: <https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/166162>; текст: <https://www.parliament.bg/bg/bills/51/51-554-01-74.pdf>; първо гласуване от 15.05.2025 г.: <https://www.parliament.bg/bg/plenaryst/ns/55/ID/11008>; проект на доклад за второ гласуване от 05.09.2025 г.: <https://www.parliament.bg/bills/51/51-554-04-217.pdf>; Законопроект № 52-654-01-8 от 30.04.2026 г.: <https://www.parliament.bg/bills/52/52-654-01-8.pdf>. Историята и разграничението на предмета са изложени в правния анализ ИЗ3. Законопроектите не се използват като действащи правни основания.

ИЗ8. Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните), официален текст: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>. Използвани принципите за законосъобразност, цел, свеждане на данните до минимум, прозрачност, сигурност и оценка на въздействието. Проверка: 19.08.2026 г.

ИЗ9. Европейски комитет по защита на данните, Насоки 3/2019 относно обработването на лични данни чрез видеоустройства: https://www.edpb.europa.eu/documents/guideline/guidelines-32019-on-processing-personal-data-through-video-devices_en. Проверка: 19.08.2026 г.

И40. Комисия за защита на личните данни, „Закон за защита на личните данни“, раздел „Правна рамка“ на официалния сайт: <https://cpdp.bg/>. Проверка: 19.08.2026 г.

И41. Столичен инспекторат, адресни графици за район „Красна поляна“ за септември 2026 г.: https://inspectorat-so.org/images/2026/Grafici/Krasna_poljana/bitovo_110_09.26.xls и https://inspectorat-so.org/images/2026/Grafici/Krasna_poljana/bitovo_1100_09.26.xls. Сумирани са брой съдове × вместимост × месечни изпражнения; седмичният еквивалент е месечният сбор × 7 / 30. Свърени са редовете и дневните отметки: 30 030 изпражнения на малки и 8244 на големи съдове във „Факултета“; 37 471 на големи съдове извън квартала. Проверка: 15.09.2026 г. Данните са за планиране, не за фактическо изпълнение.

Приложение Г. Теренни данни и допълнителни снимки

Работна карта на контейнерите и отпадъчните натрупвания

Теренната карта показва пространственото съвпадение на съдове и натрупвания

Показани са само записи с координати. Точките са отделни наблюдения, а 13-те проблемни зони са аналитични групи. Картата не е представителна извадка. Базова карта © OpenStreetMap contributors.

Фигура Г1. Пространствено разпределение на записите за контейнери и отпадъчни натрупвания в работната карта за 2026 г. Показани са само записи с координати; точките не са равни на 13-те аналитично обособени зони.

Източници: ИБ; И25; базова карта © OpenStreetMap contributors.

Подробна таблица на 13-те картографирувани зони

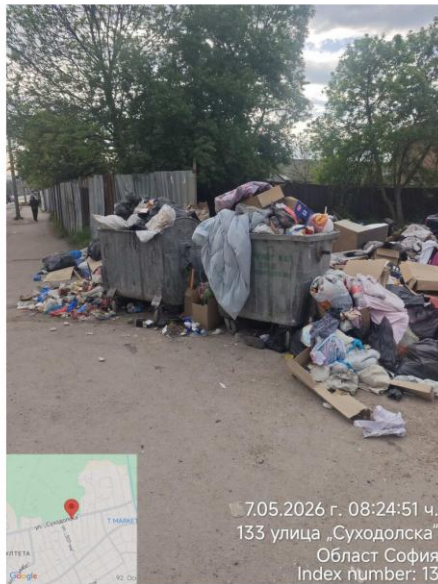
№	Картографирана проблемна зона	Имот №	Собственост	Промяна спрямо 2023 г.	Отбелязано общинско действие	Близък „кърти, извозва“ бизнес чисти,
1	ул. Барите x 315-та (празното пространство към Овча купел)	1429	Общинска частна	възможно нарастване	няма информация	да, в близост
		1474	Няма данни			
2	ул. Лайбниц x Несебър (до новия паркинг)	140	Общинска публична	възможно ново сметище	няма информация	да, непосредствено
3	75. ОУ „Тодор Каблешков“ (около цялото училище)	1535	Общинска публична	сигурно нарастване	спорадично почистване	не
4	ул. 302-ра (с/у заведение за хранене)	1329	Общинска частна	възможно нарастване	няма информация	да, непосредствено
5	Виетнамски общежития (пред бл.5, бл.3 и зад бл.6)	1114	Общинска частна	сходен размер	активно почистване	не
6	ул. 306-та №10	9529	Общинска публична	възможно нарастване	няма информация	да, в близост
		1418	Няма данни			
7	Краят на ул. 306-та	4335	Частна	възможно ново сметище	няма информация	да, в близост
		1532	Частна			
8	Гайтанци 39 и жп релсите	361	Няма данни	сходен размер	спорадично почистване	не

№	Картографирана проблемна зона	Имот №	Собственост	Промяна спрямо 2023 г.	Отбелязано общинско действие	Близък „кърти, извозва“ бизнес чисти,
9	ул. Гайтанци и жп релсите (м/у ул. Метал и ул. Крепост)	224	Няма данни	възможно ново сметище	няма информация	не
10	Западен парк срещу Суходолска 137	140	Общинска публична	сходен размер	няма информация	не
11	Метохия 2 (в района на 75. ОУ „Тодор Каблешков“)	1511	Общинска частна	сигурно нарастване	спорадично почистване	не
12	Суходолска 20А – спирка 56	178	Частна	няма информация	няма информация	не
13	ул. 311-та, до склада	560	Няма данни	няма информация	няма информация	не

Източник: ИБ. Категориите „възможно“ и „сигурно“ са оценки на терения доклад, не измерване на обем.

Допълнителни снимки към сигналите

В основния текст са включени три от седемте снимки, приложени към сигналите. По-долу са останалите четири. Те показват сходни натрупвания около съдове на различни места и дати, но не са представителна извадка за целия квартал.^{И26}

Горе вляво: ул. „Суходолска“ 133, 07.05.2026 г.; горе вдясно: 20.05.2026 г., без ясно означен адрес; долу вляво: ул. „Метохия“ 2, 20.06.2026 г.; долу вдясно: снимка без означени дата и адрес. Източник: И26.

Показаните дата и адрес са възпроизведени от видимите означения върху снимките; при липса на означение докладът не дописва място или дата по предположение.

Фондация „Тръст за социална алтернатива“ работи за прекъсване на порочния кръг на бедността чрез създаване на възможности за образователен, професионален и икономически успех на хора от пренебрегнати общности в България.

Тръст за социална алтернатива подкрепя инициативи с доказан потенциал за дългосрочно въздействие, широк обществен обхват и устойчивост. Насърчава решения, които осигуряват равен достъп до качествено образование, укрепват връзките между институциите и местните общности и допринасят за намаляване на социалните неравенства, като създават устойчиви възможности за развитие.

